

[Finansministeren.]

meget vigtigt problem at få uddannet den rigtige arbejdskraft.

Jeg tror også, at hr. Arthur Jacobsen rørte ved et vigtigt spørgsmål, da han talte om revisionen og om revisorer, der ikke er autoriserede. Vi har brug for en masse arbejdskraft på det område, og jeg er enig i, at det ikke altid behøver at være den højst uddannede, den akademiske eller den statsautoriserede revisor, man skal ansætte for at få denne opgave udført hensigtsmæssigt og tilstrækkeligt; det behøver det ikke altid at være. Vi har brug for meget arbejdskraft.

Med hensyn til bestemmelsen om politiets bistand vil jeg lige gentage, hvad jeg sagde forrige gang, at det, der er tale omher, jo altså kun er tilfælde, hvor en erhvervsdrivende siger til skattemyndighederne, når de kommer: her må I ikke komme ind. Der er jo ikke tale om, at politiet skal løbe i hælene på skattevæsenets folk, hver gang de skal ud at foretage deres arbejde. Det er altså kun i disse ganske få tilfælde, hvor man kan komme ud for, at en erhvervsdrivende siger: her må I ikke komme ind, at politiet skal være der.

Jeg lægger ikke selv nogen stor vægt på dette, men skatteteknikerne har altså fundet det naturligt, at der skulle være en sådan bestemmelse. En tilsvarende bestemmelse om politiets bistand har man jo i forbindelse med toldernes undersøgelse af regnskaber o. s. v. Så synes man, det er naturligt, at der også er en bestemmelse her, og det er det vel også. Det er ikke for mig noget kardinalpunkt, om man skal have denne helt specielle bestemmelse; men jeg vil tro, at hvis man ikke har en sådan, vil folketinget blive nødt til senere at vende tilbage til spørgsmålet, når der viser sig sådanne tilfælde, som jeg har nævnt.

Jeg takker altså for velvillig modtagelse af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget angående ligningslovforslaget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, be-

tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 13⁴⁰.

Mødet udsat kl. 12⁷.

Mødet genoptaget kl. 13⁴⁰.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Lovforslaget (nr. 26) findes i tillæg A. sp. 65, fremsættelsen i tidenden sp. 37).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om kommunal indkomstskat.

(Lovforslaget (nr. 37) findes i tillæg A. sp. 753, fremsættelsen i tidenden sp. 41).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Der er jo et gammelt ord, der siger, at tredje gang er lykkens gang, og det er altså tredje gang, vi har førstebehandling af lovforslaget om kildeskat. Ja, der er måske nogle, der vil sige, at det egentlig kun er anden gang, idet anden gang blev afbrudt lidt pludseligt og man kan sige, at dette er fortsættelsen af anden gang. I mellemtiden er luften blevet lidt rensset omkring kildeskatten, kan man sige, og vi kan vel konstatere, at der her i folketinget nu er et stort flertal for kildeskat. Samtidig kan vi vel konstatere, at den modstand, der har været imod kildeskatten, imod, at vi overgik til et mere moderne skattesystem, som andre lande for længst er gået over til, er ganske betydelig svækket.

Jeg ved, at det er blevet sagt, at selv socialdemokratiet, der vel har været forrest i kampen for at få indført et sådant ordentligt og moderne skattesystem, ikke

[Peter Nielsen.]

har vidst, hvad det ville, og at det kildeskatteforslag, der nu er til behandling, er det fjerde, vi har fremsat. Jeg må dog gøre opmærksom på, at det jo ifølge folketingets forretningsorden er nødvendigt at genfremsætte et lovforslag, når folketingsåret er udløbet eller der har været valg. Derfor kan man sige, at vi har haft 4 kildeskatteforslag, der dog vel to og to har været de samme. Der har kun været forskel imellem den anden og tredje fremsættelse, og den egentlige forskel skyldes jo, at man ønsker at gøre det så nemt for arbejdsgiverne som vel muligt.

I det første forslag havde vi bestemmelsen om den faste procent, således at den progressive beskatning blev taget som en restskat, en slutskat. Man har vel imidlertid kunnet se, at den faste procent betød, at man fjernede sig fra den definitive kildeskat, og jeg kan ikke se, at arbejdsgiverne får større besvær med det ændrede forslag. Det betyder blot, at man i stedet for at tage den faste procent skal tage efter en tabel. Man skal altså ikke udregne skatten, men simpelt hen aflæse den i en tabel, og derved kan man tage progressionen samtidig for lønmodtagerne, hvilket igen betyder, at vi nærmer os mere og mere den definitive beskatning.

Vi har jo haft en vinters udvalgsarbejde med konstante møder om kildeskatten. Vi kom vel ikke ind i egentlige politiske realitetsforhandlinger om selve kildeskatten — dertil var luften for kold — men derfor har denne vinters arbejde dog ikke været spildt, idet vi havde en meget realistisk teknisk gennemgang af kildeskatteforslaget, således at vi, når vi nu kan komme til realitetsforhandlinger i et udvalg, må kunne spare megen tid.

Det kunne være fristende for mig at komme ind på alle de mere eller mindre ejendommelige anker, der har været anført over for kildeskatten i den standende diskussion. Jeg synes dog ikke, de er mange kommentarer værd. Derimod er det værd at afvise alle de petitesser, man kan anføre mod kildeskatten, med blot kort og klart at sige, at dette jo ikke er et tåget, teoretisk eksperiment. Det er noget, der har bestået sin prøve i alle andre lande, i alle de lande, der er i fremskridt, der er blevet velstands-

samfund, som derfor må have helt andre skattesystemer. Jeg skal derfor ikke tale meget om disse anker.

Man hører ofte, at kildeskatten kun er en anden form at opkræve pengene på. Ja, vi hørte så sent som i fredags, at en af ordførerne stod her og fortalte et undrende folketing, at kildeskatten kun er en anden måde at opkræve pengene på. Hvis det kun var det, synes jeg ikke det var værd at have nogen som helst politisk splid i den anledning. Kildeskatten er imidlertid meget andet. Det er først og fremmest en evneskat, en samtidighedsskat. Den kan udformes forskelligt, men det grundlæggende for os er, at det er en evneskat, en samtidighedsskat, så ingen beskattes over evne og ingen kan undgå eller smyge skatteforpligtelser af sig.

Kildeskatten er jo udformet meget forskelligt i de forskellige lande, men selve grundprincippet, evneskatten, er ikke fra veget i de andre lande. Det rent tekniske ved kildeskatten, om vi skal gennemføre den på den ene eller anden måde, ja, det kan der forhandles om, det er ganske klart, og mange af de småanker, man har, kan der også forhandles om.

Jeg kan nævne en enkelt, der har været meget fremme i valgkampen. Jeg har oplevet, at en folketingskandidat besteg talestolen og fortalte sine undrende tilhørere, at hvis en husmoder ikke tog kildeskat af 20 kr., hun havde udbetalt til en løs hushjælp, så skulle denne husmoder 2 år i fængsel. Det var vist endda statsfængsel, der var tale om. Alt dette er det vist ikke værd at gå ind på. Vi er villige til at forhandle om de tekniske spørgsmål, og husmoderen skal ikke 2 år i fængsel.

Men vi kan jo vente et ændringsforslag til dette kildeskatteforslag, og det er et forslag vedrørende skattefradragetsreglen. Vi har egentlig i samtlige fire forslag, vi er fremkommet med, i realiteten ophævet den. Vi har taget alle dens besynderlige og kedelige virkninger væk, og jeg har betegnet den eller det, der var tilbage af denne skattefradragetsregel, som en teknisk blindtarm, der vel ville visne væk af sig selv, men jeg vil indrømme, at vi lige så godt kan fjerne den.

Så er der spørgsmålet om, hvornår vi skal fjerne denne skattefradragetsregel. Ja,

[Peter Nielsen.]

det mest naturlige ville vel være det tidspunkt, hvor vi overgår til selve kildeskatten. Jeg har tidligere udtalt, at der er sagt meget ondt om skattefradragsreglen, men der er ikke sagt nok. Jeg må sige, at det er der nu, og det siger jeg ud fra erkendelsen af, at man ikke skal tale ondt om de døde, eller i dette tilfælde om den døende, og jeg vil gerne have denne skattefradragsregel afskaffet så hurtigt som muligt, så befolkningen, skatteyderne, efterhånden kan forstå, at det er noget, der unødigt har pint dem. Det vil de opdage, når de kun kommer til at betale ligevægtsskatten og de opdager, hvor lave procenter vi i virkeligheden kan gå ned på, når vi afskaffer den regel, og det løser jo mange problemer bl. a. med hensyn til merindkomstbeskatningen, marginalbeskatningen. Men der er vel mange, der i dag — 18 dage før kalenderåret og dermed mulighed for at forudbetale skat udløber — vil spørge: ja men hvornår kommer den? Jeg tror, man skal sige til de folk, der altså nu giver sig af med det, man i bemærkningerne kalder skattetænkning, at man skal være meget forsigtig med en sådan form for tænking. Vi ved ikke, hvordan man vil udforme alt dette. Efter min formening bør loven udformes således og tidspunktet for skattefradragsreglens ophævelse fastlægges således, at der ikke er nogen, der ved hjælp af „tænkning“ skal have gavn af dette.

Det må ikke være sådan, at de folk, der har økonomisk dispositionsfrihed, også hvad skatterne angår, skal have en fordel over for dem, der må leve fra hånden i munden og ikke kan disponere, hverken på den ene eller den anden måde. Det må vi sørge for ikke bliver tilfældet i overgangsperioden, men jeg tør så også indrømme, at de folk, der har betalt deres skat i god tid, ikke skal diskrimineres af den grund.

Men som sagt, dette med spekulation i en overgangsperiode, fordi man har råd til det, må vi undgå, og jeg skal ikke i dag tage standpunkt til, om skattefradragsretten skal ophæves i 1968 eller 1969; vi må have teknikkerne til at se på, hvordan denne ændring mindst kan misbruges.

Så i øvrigt om kildeskatten. Vi har jo talt om den, og der er sagt alt muligt pro et contra. Jeg kan kun sige til dem, der i dag

er deciderede modstandere af den, at de nu har haft tid til at sætte sig ind i, hvad kildeskatteordningen vil betyde, og hvis de fortsat vil opretholde deres modstand, så må efterhånden tiden — under behandlingen af lovforslaget, og når loven træder i kraft — oplyse dem om, hvad kildeskatten i virkeligheden er.

I den anledning vil jeg gerne takke pressen eller dele af den, også dele af den borgerlige presse, fordi den nu er begyndt at give objektive oplysninger om kildeskatten; før har der jo kun været tale om en meget subjektiv bedømmelse af den. Jeg håber, at det vil vedvare, så hele befolkningen vil kunne forstå, at kildeskatten er noget, vi må have i et moderne fremskrittssamfund.

Vi vil som sagt gerne forhandle om det tekniske, og er der f. eks. noget, vi kan gøre for at lette det for arbejdsgiverne, er det ganske klart, at vi vil forhandle med dem for måske at finde frem til mere enkle former; men vi gør opmærksom på, at nu er der ikke bare tale om en mere eller mindre agitatorisk debat for eller imod kildeskatten, nu må man gå ind i realitetsforhandlinger.

Der er som sagt et stort flertal her i folketinget, og jeg tør sige i befolkningen, for en kildeskat. Man tillægger den måske inden for de forskellige partier forskellig vægt; nogle siger: ja, vi skal have en skattereform ved at ændre skalaerne og ved at overflytte fra indirekte til direkte skat eller omvendt fra direkte til indirekte skat, men kildeskatten er jo kun en ændret opkrævningsform og kan kun blive en art krummelurer på hele skattereformen.

Fra vores side mener vi, at kildeskatten må være basis for en skattereform; vi er klar over, at vi ikke blot ved at vedtage dette lovforslag her har løst alle skatteproblemer; vi har mange love, der skal ændres, vi har spørgsmålet om skattesnyderi, som vi har behandlet i formiddags, og meget, meget andet; det betyder, at vi først må have vedtaget dette kildeskatteforslag som basis; så har vi dermed lagt grunden for den yderligere skattereform. Nu må vi have alt det, der — hvad kan man sige — har forstyrret begrebet om evneskatten, samtidighedsskatten, kildeskatten, væk. Der har været talt om skat af den løbende indkomst, og vi har en kommission nedsat til undersøgelse af det, man med et forkert ord har betegnet som

[Peter Nielsen.]

„frivillig kildeskat“. Jeg tror, den tanke er død; selv konservatismen har vist opgivet den. Men lad os nu få denne kommissionsbetænkning frem, således at vi kan afholde det legale ligsyn over den døde sild.

Vi ser altså helst et bredt forlig om kildeskatten, om evneskatten, om samtidighedsskatten. Det er noget, der vil berøre den største del af befolkningen, så det er bedst med det bredest mulige forlig. Men hvis det forlig skal udmunde i, at vi skal til at give skattebegunstigelser til folk, der ikke har begunstigelser behov, og dette skal betales af de folk, der har skattebegunstigelser behov, altså en svækkelse af evneprincippet, så kan vi også købe et bredt skatteforlig for dyrt, og så vil jeg foretrække det mere smalle forlig.

Henry Christensen: Det forekommer mig, at den form, hvorunder vi behandler de forskellige skatteproblemer i denne nye folketingsssamling, ikke er særlig tilfredsstillende. Man splitter problemerne op i en lang række forskellige forslag og debatter, til trods for at en række af disse skatteproblemer jo har en meget nøje indbyrdes sammenhæng. Jeg tror, vi ville have fået et meget bedre grundlag både for tingets drøftelse og for det videre arbejde, der skal gøres, om man i stedet havde prøvet at samle det sammen til én grundlæggende skattepolitisk debat her i tinget, der havde trukket linjerne omkring disse spørgsmål op.

Dertil kommer, at der for mig at se også på andre områder er dårlig sammenhæng i tingene. Man er nu i fuld gang med at angive en række områder, hvor man kan tænke sig nye eller større udgifter. Vi har nok fået et finanslovsforslag, men det kaldes et „skrabet finanslovsforslag“, og man forstår på de forskellige oplæg, at der skal fyldes en hel del mere på. Der er altså nye udgifter forude, og det betyder, at man allerede på forhånd må spørge: hvilken sammenhæng er der i det oplæg til en samlet finanspolitik, man fra regeringens side kommer med her i folketinget?

Men ikke nok med det. Man begynder også i øjeblikket at lave singulære skattelettelser. Man laver skattelettelser for lønmodtagere, man foreslår forøget hustrufradrag osv., og det betyder, at man laver skattelettelser

med en lang række midler, som man overhovedet ikke har til rådighed. Mon ikke det var rimeligt, om finansministeren her meddelte tinget, hvor han har de penge til øgede udgifter og til isolerede skattelettelser på forskellige områder. Jeg ville i hvert fald gerne opfordre regeringen til, uanset at den føler sig beruset i øjeblikket af sin store valgsejr, at prøve at anlægge en ansvarlig linje med hensyn til statsfinanserne. Kører man ret længe videre på denne måde, kommer man dels til at træffe isolerede afgørelser uden sammenhæng med hinanden i skattereformpolitikken, dels til at bringe tinget i en statsfinansiel tvangssituation. Er det det, regeringen sigter efter? Hvor har man pengene fra? Er det momsens, man har pengene fra? Er den da vedtaget? Vi har for vort vedkommende for længst givet udtryk for den principielle opfattelse, at vi ville være med til at gennemføre en merværdiafgift, hvis den var led i en sammenhængende skattereform, som vi også var deltager i. Men så kan man naturligvis ikke give sig til at lave disse forskellige isolerede skattereformer og regne med, at vi skulle hjælpe regeringen på det punkt. Jeg har endda forstået finansministeren sådan, at han ikke er forlovet med momsens, i hvert fald når han taler agitatorisk, og hans støtteparti, socialistisk folkeparti, har ført en valgkamp, hvoraf det fremgik, at det var imod momsens; men det er måske et af de områder, hvor socialdemokratiet nu efter forhandlingerne har fået socialistisk folkeparti omvendt — hvis det er tilfældet, var det da rart at få det at vide.

Finansministeren bruger altså los af penge, han ikke har. Det er en dårlig politik for en finansminister. Jeg må måske også gøre finansministeren opmærksom på, at der er indgået et forlig i foråret, i forbindelse med hvilket man tog visse beløb a conto under forudsætning af, at merværdiafgiften blev gennemført. De penge er altså brugt på forhånd. Der er, hvis man fortsætter på den måde, ikke ret mange penge tilbage til at lave en egentlig skattereform for.

Mon ikke man også skulle tænke på, at man er i færd med at tilsidesætte i tusindvis af de mindre erhvervsdrivendes interesser og muligheder? Det er jo dem, der skal være med til at betale disse lettelser, til trods for

[Henry Christensen.]

at det er en række familier med en beskeden arbejdsindtægt, der endda kun tilvejebringes i kraft af, at mand og hustru begge arbejder. Og det, vi så videre diskuterer, er, om man nu også skal lægge en øget administration på dem både i form af merværdiafgift og i form af den kildeskat, vi er stillet overfor i dag ved dette lovforslag. Selv om det er de få og de svage, bør samfundet også være rimelig over for dem. Mon ikke også det moderne samfund har brug for disse tusinder af medborgere?

Til hr. Peter Nielsen vil jeg gerne sige, at kildeskat stadig i sig selv ikke er nogen skattereform, men den kan naturligvis fremsættes — og det erkender jeg er tilfældet — samtidig med at der foreslås visse reformer af skattesystemet; det har imidlertid ingen nødvendig sammenhæng med, om man vil opkræve skatten på den ene eller den anden måde. Regeringen har gjort et forsøg på at trække visse reformer ind i kildeskatte-systemet, men kun en del, og sådan at de bliver uden sammenhæng med det øvrige.

Vi er naturligvis alle klar over, at vi nu har haft et folketingsvalg, men et folketingsvalg ændrer jo ikke i sig selv de enkelte politikere eller de enkelte partiers saglige standpunkter til de forskellige problemer. Det kan ændre de politiske muligheder, men det er noget andet. Venstres opfattelse af, hvad der tiltrænges i et moderne samfund, hvad skattereformpolitikken angår, er bestemt af vore egne undersøgelser og vore egne vurderinger, ganske uanset om socialistisk folkeparti er gået nok så meget frem.

Jeg har forstået, at det i øjeblikket er en særlig socialdemokratisk teori, at fordi socialdemokratiet er gået 7 mandater tilbage og SF 10 frem, skulle de øvrige partier nu principielt acceptere, at der skal føres socialdemokratisk politik, og være med til at føre en sådan politik. Jeg håber, at socialdemokratiet — også for at gøre folketinget til en god arbejdsplads — hurtigst muligt vil komme ud af den vildfarelse. Vil

man gennemføre reformlovgivning på et bredt grundlag, og det synes jeg stadig må være et godt formål i et folkestyre, må ikke mindst en mindretalsregering søge at formidle et samvirke med rimelig gensidig hensyntagen, men så må man også i praktisk politik afstå fra forsøg på at majorisere. En skattereform bør efter vor opfattelse være en helhed, og der bør stadig være sammenhæng mellem de forskellige led i skattereformen. Derfor er de isolerede forslag, vi stilles over for i disse dage, ikke af det gode. De er dårlige, de hindrer gode muligheder for det kommende arbejde.

Vi bliver nu stillet over for det fjerde kildeskatteforslag, som altså er identisk med det tredje; men det er jo ikke engang det kildeskatteforslag, der er udtryk for regeringens standpunkt — regeringen har igen et andet standpunkt. Finansministeren bebuder jo i sin fremsættelsestale den, uanset hvilket standpunkt man kan have, trods alt revolutionerende ændring i dansk skattepolitik: ophævelse af skattefradragreglen. Må jeg have lov at spørge: hvis man nu ønsker det, bør det så ikke være god skik — og er det egentlig ikke en forpligtelse efter forretningsordenen, det vil jeg bede den højtærede formand om at overveje — at en så gennemgribende og principiel ændring af dansk skattelovgivning er noget, man ikke bare kan klare ved en udvalgsbehandling og anden og tredje behandling? Forudsætter en sådan ændring ikke, at finansministeren kommer med et konkret lovforslag herom som grundlag for en førstebehandling i selve folketinget, et forslag, som også indeholder forslag om, hvad ændringen i givet fald skal modsvares af?

Hvad har nu været vor begrundelse for at være tilhænger af skattefradragreglen? Ikke at vi ikke har kunnet se, at skattefradragreglen naturligvis var en teknisk vanskelig regel, som har skabt visse tekniske vanskeligheder, som man måske nok med lidt god vilje kunne have overvundet i større udstrækning, end man har. Vor afgørende begrundelse har været den, at skattefradrag-

[Henry Christensen.]

reglen var en betydelig hjælp i dansk skattepolitik til at hindre, at vi fik lagt en for voldsom vægt på indkomstbeskatningen, og skattefradragetsreglen har i Danmark rent faktisk virket til den moderne udvikling i en skattepolitik, at vi har haft en mindre beskatning på arbejde, på produktion og på opsparing, end man har haft i en lang række andre lande. Jeg er helt overbevist om, at uden skattefradragetsreglen havde dette ikke været tilfældet.

Regeringen taler nu om et andet loft, men hvad er det for et loft? Før valget var regeringen i stand til at komme frem med det mandag den 21. november, men man afstod fra det, fordi man fandt, at det måske var for skrap kost for vælgerne at stange det ud 24 timer, før valget skulle foregå. Men hvorfor ikke komme med det nu? Nu havde det dog været rimeligt at forelægge folketinget, hvad det er, regeringen tænker på i så henseende. Det seneste, vi har hørt, er jo, at hr. Per Hækkerup har forklaret, at sådan en to tredjedele af indkomsten i givet fald kunne betales i skat. Skal den to tredjedele grænse også omfatte kommuneskatterne, eller skal de kunne lægges ovenpå, og skal ejendomsskatterne yderligere lægges ovenpå? Mon ikke det var rimeligt, at regeringen overvejede at bibringe folketinget en vis klarhed over, hvad der er dens eget standpunkt? Regeringen skylder derfor folketinget at fremsætte et forslag, hvis den har et andet loft, der kan hindre en øget indkomstbeskatning.

Vi har med interesse studeret det radikale venstres skatteforslag, der forsøger at bygge et loft op med udgangspunkt i en faglært arbejders årsindkomst, og jeg vil ikke afvise det. Vi vil gerne overveje, om der på det grundlag er mulighed for at bygge et tilstrækkelig sikkert loft op, men jeg vil dog gerne spørge, om finansministeren tænker sig, at skattefradragetsreglen også skal afskaffes for de kommunale indkomstskatter. Det ville efter vor opfattelse være en yderligere urimelighed, for det vil betyde, at den mulighed for udjævning imellem stærkere og svagere indkomstgrupper i kommunerne, som vi har haft til fordel for de svage kommuner, ville blive svækket, og det ville være en urimelighed, som jeg må tage stærk afstand fra.

Må jeg videre stille det spørgsmål til finansministeren, hvad hans tanke er med ophævelse af fradragetsreglen i forbindelse med formueskatten. Vi nåede i foråret til et forlig vedrørende formuebeskatningen, og hvis regeringen nu ophæver fradragetsreglen, får det jo væsentlige virkninger i så henseende. Er finansministeren indforstået med, at sådanne virkninger ikke må opstå, og at man altså må søge dem fjernet på den ene eller den anden måde for at undgå, at udhule det, som var aftalen i forårets forlig?

Det er spørgsmålet om den egentlige skattereform og indholdet af skattereformen, der må stå først. Men derudover har venstre klart sagt, at vi gerne vil medvirke til også at ændre opkrævningssystemet og den del af skattesystemet, det er nødvendigt at ændre, for at sikre, at der bliver betalt løbende skat af løbende indkomst, at vi får gennemført samtidighedsordningen i vort skattesystem. Det vil venstre gerne medvirke til.

Når vi har taget afstand fra regeringens hidtidige forslag om kildeskat, er det begrundet i de voldsomme nye administrationer, man pålægger ikke mindst de mindre erhvervsvirksomheder. Tænker regeringen på til lettelse heraf at gå ind i overvejelser om at få klarlagt de problemer, vi har i forbindelse med de mange andre administrationsopgaver, man pålægger de mindre erhvervsdrivende eller de erhvervsdrivende som helhed — spørgsmål om sygeløn, om ulykkesforsikringsbidrag, om tillægspensionsbidrag osv. — ved at man kobledet hele sammen, sådan som vi har lagt op til det i vort forslag om en socialforsikringsreform, til et enkelt bidrag, som man oven i købet kunne opkræve via skattebilletten? Det ville være en stor administrativ lettelse for erhvervslivet. Vil regeringen sørge for, at dette problem bliver løst, således at der i hvert fald på dette område blev en lettelse?

Jeg vil gerne om samtidigheds-skatten sige, at det, man videre burde sigte imod, måtte være, at man ved en samtidigheds-skatteordning pålagde ligningsmyndighederne så stor en del af opgaven med beregning af skatten som overhovedet gør liget. Den enkelte skatteydere skattekort eller skattebillet bør i virkeligheden være så fuldstændig fra ligningsmyndighedernes side, at der heri er indregnet og taget hensyn til alt, hvad

[Henry Christensen.]

der danner grundlaget for beregningen af den pågældende skatteydere skat, bortset fra indtægten, altså alle hans individuelle forhold, alle hans eventuelle fradrag, hvilken kommune han hører til o. s. v., således at det klart af hans skattebillet fremgik, udregnet af ligningsmyndighederne, hvad han skal betale af sin løbende indtægt. Derved ville man i virkeligheden være i stand til at opnå samtidighedsskatten fuldt ud, uden at man behøvede at pålægge arbejdsgiverne at skulle opkræve den.

Det ville stadig være muligt især for de større virksomheder, der jo almindeligvis har et vist personale til lønberegning, løn-udbetaling m. v., at foretage indbetaling af deres medarbejderes skat, men man ville samtidig bevare muligheden for at undgå at pålægge de mindre virksomheder den nye administrationsbyrde og alligevel opnå, at lønmodtagerne var sikret det, som var et af formålene, at deres skat løbende kom til at følge deres indkomst, selv om de selv kom til at indbetale den.

Har regeringen vilje til at forhandle sådanne ting, eller har regeringen nu bundet sig så stærkt til protokollen med SF, at det bortset fra tekniske ting bare bliver formelle forhandlinger, vi skal have her i folketinget? Jeg synes, finansministeren skylder os et svar herpå. Det forekommer mig afgørende for, hvordan forhandlingerne kan føres.

Hvis man gik den vej, fik finansministeren jo samtidig løst sit urimelige problem med den løse hushjælp og en lang række andre af den slags problemer, og det måtte vel være noget, der kunne interessere finansministeren.

Det forekommer mig også — uden at jeg i øvrigt skal gå i enkeltheder, vil jeg godt have lov til at trække én frem her — at der i regeringsforslaget ligger mange urimelige virkninger, hvis man gennemfører det, som det er. Der er f. eks. spørgsmålet om renters stilling i forhold til beskatningen. Her vil virkningen jo, hvis man gennemfører forslaget, som det er formuleret, blive forskellig for to lønmodtagere, hvoraf den ene bor i en lejlighed, den anden i et parcelhus, fordi man regner med disse høje standardfradrag. Vi har jo

ellers hørt megen kritik af de høje fradrag sociale virkninger. De bliver vel ikke mindre sociale, fordi de står i kildeskatte-loven. Fordi man har disse høje standardfradrag, vil virkningen blive den for en lønmodtager, der bor i en lejlighed, hvis han optager lån til uddannelse, eller hvad det måtte være, at han ikke får noget selvstændigt fradrag for renteudgifterne, så længe de ligger inden for standardfradraget, men den, der bor i et parcelhus, har mulighed for ud over standardfradraget at fradrage sådanne renter. Kan det være en rimelig virkning? Har finansministeren overvejet den forskelsbehandling, der kommer frem på det punkt?

Vi må nu se, hvad stillingen vil blive under de kommende forhandlinger. Venstres udgangspunkt er, at vi fortsat gerne vil forhandle en samlet skattereform med den socialdemokratiske regering, men en forhandling må, hvis der skal komme et positivt resultat ud deraf, forudsætte, at regeringen afstår fra at ville diktere den ene part. Den må forudsætte en regering, der har både evne og vilje til at lede disse forhandlinger og formidle disse forhandlinger, så der tilvejebringes et resultat, som bygger på rimelig, gensidig hensyntagen også til de andre store partier i det høje ting. Det må være forudsætningen for en reel forhandling, og jeg ville være glad, om finansministeren i dag ville tilbyde en sådan reel forhandling. Jeg tror, mange i det danske samfund vil være skuffede, hvis indtrykket bliver det, at regeringen har gjort op, at den vil bruge sit knebne flertal og majorisere en stor skattereform igennem uden rimeligt hensyn til de andre store partier i det høje ting.

Ninn-Hansen: Sidste gang vi behandlede det foreliggende lovforslag, blev det fra alle sider anset for et egnet grundlag for forhandlinger om en kildeskatteordning, men det fik kun direkte støtte fra de 77 socialdemokratiske medlemmer, der dengang var. I dag er situationen vel den, at der er ingen i salen, der støtter forslaget — altså heller ikke de tilbageværende 69 socialdemokratiske medlemmer. Jeg har i hvert fald forstået finansministerens fremsættelse sådan, at han ikke ønsker forslaget gennem-

[Ninn-Hansen.]

ført i den foreliggende skikkelse. Så mærkeligt kan det altså gå med et forslag, der giver anledning til et valg.

Desværre må vi jo sige, at valget heller ikke fik et sådant udfald, at vi kan få vore synspunkter igennem; det erkendes fuldt ud. Vi håbede sidste gang på at kunne få tilslutning til en frivillig kildeskat. Vi fik ikke denne tilslutning i tinget, og vi fik den heller ikke ved valget.

Jeg har set, at et dagblad, der i særlig grad var engageret i kampagnen herom, har skrevet en meget rosende artikel om statsministeren, fordi han havde ændret det parlamentariske sprog. Udtrykket „død sild“ blev fremhævet nærmest som dette århundredes parlamentariske sprogfornyelse, og statsministeren blev — i hvert fald på det sproglige område — i den anledning placeret som en statsmand af format. Vi vil gerne deltage i denne kompliment, for vi må jo erkende, at denne kampagne havde mere betydning, end vi regnede med. Vi må så drage læren af det. Vi forstår, at vi også må lære at ændre sproget og udtrykke os på en mere forståelig måde, når vi skal karakterisere fremsatte lovforslag. Vi kan selvfølgelig ikke love at gøre dette alt for hurtigt, men vi skal søge at gøre det.

Sidste gang vi behandlede dette forslag, stod det fast, at vi her i landet skulle have kildeskat, og at vi ville søge at nå frem til en ordning, der kunne samle os. Jeg har sagt, at vi må opgive den frivillige vej — det er vi klar over med den sammensætning, tinget har fået — og når den frivillige kildeskat ikke kan realiseres, ved vi også, bl. a. fra finansministerens udtalelse ved den forrige behandling, at så kan man ikke opretholde skattefradragsretten reelt. Desuden er vi klar over, at dette ting har fået en sådan sammensætning, at kun to partier vil beholde fradragsretten. Udgangspunktet for de forhandlinger, vi nu skal have, hvor vi forhåbentlig hurtigt kommer i gang med en realistisk bedømmelse af, hvordan vi får den bedste skattereform, må altså være, at det bliver en obligatorisk ordning, der er flertal for i dette høje ting. Men vi håber ikke, at konstateringen af et flertal herfor betyder, at vi ikke kan forbedre forslaget, for det er tiltrængt. Vi synes ikke, at forslagsstilleren, finansministeren, har

været tilstrækkelig moderne med hensyn til den administrative opbygning. Det må være muligt at udnytte de moderne dataanlæg på en sådan måde, at vi ikke skal opbygge en kildeskatteordning på grundlag af en spredt administration, placeret hos alle større og mindre arbejdsgivere her i landet.

Vi synes i hvert fald ikke, det vil være nogen fordel for lønmodtagerne, at man på forhånd underlægger dem en administration, arbejdsgiverne. Det vil vel være naturligt, at vi ser, hvordan man i andre lande — hvad lovforslagets bemærkninger jo også giver anledning til — har udformet en kildeskatteordning, og at vi går ind i en nærmere undersøgelse af, hvordan vi kan forbedre og forenkle administrationen.

I det udvalg, der skulle behandle den frivillige kildeskat, er man jo i overensstemmelse med de ønsker, vi havde her i folketinget, inde på at undersøge, hvordan pengeinstitutterne vil kunne medvirke. Jeg går ud fra, at udvalget afgiver en betænkning på et eller andet tidspunkt, som finansministeren måske nærmere kan udtale sig om, og så kommer der et materiale, som vi vel må interessere os for i forbindelse med den kommende administration af kildeskatten.

Vi synes også, det må være rimeligt, at vi får undersøgt, om det virkelig skal være sådan, at vi har en kildeskatteordning, der — som forslaget viser — bevirker, at de allerfleste skal udarbejde en selvangivelse, og navnlig at mange af dem skal udsættes for efterbeskatning. I det konservative folkeparti er vi stærkt interesseret i nu at få undersøgt, om vi kan opnå at få en definitiv kildeskat her i landet; jeg tror, at ikke mindst lønmodtagerne vil være stærkt interesseret i, om man kan få en ordning, således at de, den dag året er omme, også er færdig med at betale deres skat og ikke skal risikere at få en efterbeskatning. Der er jo lande, der har en definitiv ordning, det er tilfældet i England, og jeg synes, at vi må interessere os for en forbedring på dette område.

Når vi taler om lønmodtagerne, vil jeg i øvrigt gerne sige, at vi vil interessere os stærkt for, at der i loven findes en garanti for, at lønmodtagerne ikke udsættes for en hurtig ekstrabeskatning i forhold til andre grupper. Der har jo været talt meget om,

[Ninn-Hansen.]

at kildeskatten skulle kunne virke som et konjunkturpolitisk middel. Det betyder i almindelighed, at man sætter skatten op og gør det hurtigt. Det er noget, der vil ramme lønmodtagerne hurtigere, og vi kan vel sige mere effektivt end andre; det synes vi ikke er rimeligt; vi vil altså interessere os for at yde dem beskyttelse derimod.

Hvis flertallet i denne sal vil afskaffe skattefradragsretten — og sådan er det vel — ja, så er vi jo tvunget til, også vi, der er tilhængere af den, at tage afsked med fradragsretten med tak for den tid, vi har kendt hinanden. (*Justitsministeren* [K. Axel Nielsen]: Det er ikke noget at takke for!). Jo, hr. justitsminister, vi vil i hvert fald gerne takke for den tid, og jeg vil egentlig tro, at når der nu om ganske kort tid, nemlig i næste måned, er folk, der skal udfylde deres selvangivelse, så vil jeg tro, at der er en og anden af dem, der også tænker med en vis taknemlighed på fradragsretten. Men hvis justitsministeren sammen med regeringen mener, at sagen er afgjort, så vil jeg ikke lægge op til nogen diskussion på det punkt. Det vil jo vise sig, når denne første behandling er forbi, hvordan stillingen er; vi tager den parlamentariske stilling til efterretning.

Vor opgave bliver så at finde frem til et andet værn, der kan være lige så tilfredsstillende for dem, der i denne januar og ved andre lejligheder skal udfylde deres selvangivelse. Da vi sidst behandlede sagen, nævnte finansministeren en procent, der skulle gælde som et loft, som et maksimums-udskrivningsbeløb. Tallet 55 pct. blev nævnt af finansministeren; det er vel et tal dér omkring, vi skal drøfte, og det er altså en af de ting, vi vil lægge megen vægt på i det kommende udvalgt at få fæstnet så stærkt som overhovedet muligt. Foreløbig tager vi altså som udgangspunkt det tal, som finansministeren har nævnt, 55 pct. Det er jo muligt, at vi godt vil have tallet lidt nedad, men det kan vi jo alt sammen drøfte.

Indtil kildeskatten træder i kraft, bør der efter vor opfattelse, hverken ske ændringer i retten til at fradrage eller til at forudbetale skat med senere fradrag for øje. Hvis finansministeren er af en anden opfattelse, så bør det meddeles nu og meddeles så klart, at skatteyderne ved, om der gribes ind i deres

dispositioner, og hvornår man vil gribe ind i deres dispositioner. Det kan ikke være tilstrækkeligt, synes jeg, at sige som finansministeren, at det er et spørgsmål, man vil overveje. Hensigten med kildeskat er, at folk nu skal have lettere adgang til at disponere; vi må også give dem denne adgang til at disponere, så folk her i landet ved, hvad de har at rette sig efter.

I forbindelse med den skattereform, vi skal have på grundlag af kildeskatten, interesserer vi os også stærkt for, at vi nu får ophævet sambeskatningens virkninger. Efter lovforslaget her vil man i hvert fald delvis gå over til en særbeskatning. Om det er mere end en formel ophævelse af sambeskatningen, er jo vanskelig at sige, så længe vi ikke kender skalaen, men vi vil i mit parti interessere os stærkt for, at vi nu får hindret, at sambeskatningen får de uheldige virkninger, den har i dag. I forbindelse med en anden lov forsøger vi at få formindsket sambeskatningens virkninger i den tid, der går, indtil kildeskatten skal træde i kraft. Vi vil altså interessere os stærkt for, at man reelt undgår — ikke blot formelt, men reelt undgår — den overbeskatning, som sambeskatte i dag er udsat for.

Oplysning om skalaen vil jo i det hele taget give langt større muligheder for bedømmelsen af, om vi kan få den rigtige skattereform. Kildeskatteforslaget betragter jeg som skelettet til en skattereform, men der skal jo fyldes meget i den. Vi skal have et mere forenklet system, et mere retfærdigt system.

Vi har med interesse set det forslag, som det radikale venstre har stillet, et forslag, der — dygtigt fremført af hr. Hilmar Baunsgaard under valgkampagnen — vakte interesse. Der er også interesse for det i mit parti. Vi ønsker, at vi nu får en fuldstændig skattereform; vi anerkender og godtager, at den skal bygges over kildeskatten, men vi ønsker, at man får udformet lovgivningen på en sådan måde, at den bliver klar, at den bliver enkel, at den bliver sådan, at folk kan disponere og ved, hvordan de skal kunne disponere. Efter de retningslinjer kan vi give tilsagn om en saglig behandling af det foreliggende lovforslag.

Ømann: Der er jo ved denne lejlighed rig anledning til at overholde forretningsorde-

[Ømann.]

nens forskrifter om, at lovforslag ved førstebehandling skal drøftes ud fra principielle synspunkter. Vi har ganske vist haft lejlighed til at stifte bekendtskab også med forslaget detaljer, men det må vist erkendes, at de forudsætninger, som var gældende, da forslaget blev konciperet, nu er ganske forrykket, og det er derfor spild af tid at gå ind på en nøjere drøftelse af de løsninger, der på forskellige detailområder findes i forslaget.

For det første er skattefradragsreglen nu ude af diskussionen. Ja, at der nu skal holdes et par ligtaler over en god, gammel, men noget misbrugt ven, er vel forståeligt, men at den er ude af billedet, betyder jo en klaring, det betyder en forenkling, og det betyder en afgjort forbedring af forslaget.

Men det er min overbevisning, at forslaget også på andre afgørende punkter ville have set anderledes ud, hvis det havde været udarbejdet til det nuværende folketing. Man har naturligvis i baghovedet haft visse forudsætninger om, hvordan skatteskalaerne skulle se ud, men skalaerne må nu fremtræde i et nyt lys, efter at skattefradragsreglen er væk. Det er et rent teknisk spørgsmål, som ikke på forhånd behøver at opildse nogen. Spørgsmålet om sær- og sam-beskatning hænger nøje sammen med skala-problemerne; også her er der altså basis for fornyede overvejelser.

Endelig er der nu her i tinget et stort flertal for en stærk forenkling og udryddelse af de mangfoldige fradrag, således at reformerne på dette felt kan gennemføres før kildeskatte og udformes under hensyntagen til denne form for beskatning. Det betyder atter, at forudsætningerne for de store og noget betænkelige standardfradrag ikke længere er de samme.

Men selv om det foreliggende lovforslag på ret afgørende punkter nok ligger ret fjernt fra den kildeskat, der til sin tid bliver ophøjet til lov, så står vi dog nu med en langt pålideligere grund under fødderne. Det kan vel således fastslås, at der nu skal laves en kildeskat, der omfatter alle, en obligatorisk ordning, som hr. Ninn-Hansen udtrykker sig; diskussionen om den døde sild har jo i hvert fald afklaret dette. Det står fast, at skattetrækket skal foretages

principielt hos arbejdsgiverne. Om arbejdsgiverne så allierer sig med en bank og skyder banken ind som mellemed, er i den forbindelse underordnet, og det står fast, at folketinget har flertal og vilje til at reformere skattesystemet og tilrettelægge kildeskatte på en sådan måde, at man ikke i dette stykke behøver at følge de øvrige nordiske lande, hvor etableringen og overgangen skete under nogen gråd og tænders gnidsel. Der er virkelig forudsætninger for at indføre kildeskatte med succes.

Der er imidlertid mange ting, der skal bringes i orden og tilrettelægges. Hele opkrævningsfunktionen må ikke alene gennemtænkes, men formelig gennemleves indtil de mindste detaljer, for at alle konfliktmuligheder kan være forudset og forberedt. Og her tror jeg ikke at nogle få lovkoncipisters fantasi, den være nok så udviklet, kan slå til. Jeg tror, at det måske ville være klogt ved siden af folketingsudvalget at nedsætte et konstant arbejdende udvalg af sagkyndige: sådanne sagkyndige, som til sin tid skal administrere kildeskatte, nogle af vore dygtige og interesserede ligningsfolk ud over landet fra kommuner og inspektorater, folk fra de overordnede skatteinstanser, repræsentanter for lønmodtagere og arbejdsgivere og nogle dygtige databehandlingsfolk.

Jeg tror, at de politiske beslutninger skridt for skridt må ske under hensyn til den administrative tilrettelægning og eventuelt også korrigeres under hensyn til systemets funktionsdygtighed. Der skal nok mobiliseres en vis dristighed og foretages mange brud med vante traditioner, men lønnen for en sådan intensiv tilrettelægning vil være, at vi får en samtidighedsskat, der bærer denne betegnelse med rette, idet den trukne skat så bliver den endelige, og selvangivelserne i videst muligt omfang kan undværes.

Bredt eller smalt forlig er vist i denne forbindelse underordnet, det afgørende er, at der nu er muligheder for at lave et godt stykke lovgivningshåndværk, og disse muligheder må ikke forspildes.

Jeg skal med disse ord tilsige mit partis støtte til en grundig, men også hurtig, fremadskridende og beslutsom udvalgsbehandling.

Hilmar Baunsgaard: Selv om det lovforslag, vi i dag behandler, er benævnt kildeskatten, er det vel alligevel rigtigt at sige, at debatten her må dreje sig om hele det store problem, der hedder en skattereform, fordi kildeskatten jo stadig kun har mening, hvis den ses som et led i en egentlig skattereform. Det er klart, at man i dag må tage til efterretning, som det er sagt fra flere sider, at kildeskatten vil blive et led i den kommende skattereform, og jeg vil gerne sige, at der er nogle principper, som vi fra det radikale venstres side ønsker at få slået fast som hovedretningslinjen for arbejdet med indførelsen af en kildeskat.

Først og fremmest må det være rigtigt at fremhæve, at vi også under et kildeskatte-system bør tilstræbe, at beskatningsgrundlaget kommer så nær det faktiske indkomstgrundlag som vel muligt. Det vil altså sige, at man må stræbe efter at forenkle hele fradragsområdet så meget som overhovedet forsvarligt ud fra ønsket om den størst mulige rimelighed over for skatteyderne.

Dernæst må det jo også siges — og jeg synes, det er et godt princip, fordi det er i overensstemmelse med det første — at skal man have en kildeskatteordning, må det være meget væsentligt, at man har så enkelt og let overskueligt et skattesystem som muligt, og det hænger bl. a. sammen med en forenkling af hele fradragsområdet, hænger altså sammen med det første princip om den størst mulige lighed mellem beskatningsgrundlaget og indtægtsmassen.

Endelig kunne der være grund til at nævne et tredje princip. Når jeg nævner det som det tredje af hovedprincipperne, hænger det sammen med, at jeg må gøre opmærksom på, at det kan være tvivlsomt, om man kan nå at gennemføre princippet, men det ville jo ganske klart være ønskeligt, om man var i stand til at opgøre kildeskatten så nær den definitive skat som overhovedet muligt, ja, helst som den definitive skat. Men skal det gå op med de to andre principper, er det vel nok tvivlsomt, om det kan nås, og da må det i givet fald blive det tredje princip, der kommer til at vige.

Men holder man fast ved disse hovedlinjer, er der vel mulighed for, at vi i de kommende skattereforandrøftelser kan få en kildeskatteordning, der virkelig bliver et

led i en skattereform med den så stærkt påkrævede forenkling som hovedindhold.

Jeg kan ikke lade være med igen at sige, — og jeg drager det ikke mindst frem, fordi det ærede medlem hr. Ømann igen var inde på det — at jeg tror, at man begår ikke mindst over for lønmodtagerne en for dem forkert gerning ved at tale så stærkt om det ønskelige i at få afskaffet selvangivelsen. Jeg tror virkelig ikke, det er ønskeligt for lønmodtagerne at komme bort fra selvangivelsen.

Jeg er af den opfattelse, at det ud fra ønsket om at kunne kontrollere overensstemmelsen mellem beskatningsgrundlaget og indtægterne, er ønskeligt, at alle skatteydere kommer til at aflevere en selvangivelse, og jeg tror ikke mindst, det er i lønmodtagernes interesse, at man fastholder dette princip. Besværet for dem en dag hvert år i januar måned er for intet at regne mod den risiko, de løber, hvis de ikke påtager sig det besvær. Jeg tror derfor, man skal holde op med at tale om afskaffelse af selvangivelsen som et løfte til lønmodtagerne. Det er efter min mening ikke ønskeligt.

Hvis jeg skal ind på principielle enkeltheder i det fremsatte lovforslag, synes jeg, at jeg gerne vil anerkende det, finansministeren ved fremsættelsen har gjort opmærksom på — jeg synes i og for sig, at det er både forståeligt og acceptabelt, at det er sådan — nemlig, at der er fremsat lovforslag nu, for at man hurtigt kan komme i gang med arbejdet i folketinget, uden at lovforslaget er fuldstændig i overensstemmelse med regeringens ønsker. Det accepterer jeg. Jeg anerkender også, at man allerede har peget på visse ændringer, man ønsker foretaget. Men det, der i og for sig bliver det afgørende, er, hvilke principielle ændringer man derudover kan regne med regeringen har interesse i, for det kan ikke indskrænke sig til de ganske få, finansministeren har omtalt.

Lad mig her nævne, at der ved den behandling, som foregik den dag, da valget blev udskrevet, var en diskussion i hvert fald imellem finansministeren og mig om det hensigtsmæssige i en standardisering af fradragene for skatteyderne. Jeg tror ikke, det er den rigtige vej. Der vil jo intet ændres i det forhold — selv om vi får kildeskatten

[Hilmar Baunsgaard.]

— at alle fradrag vil være til uforholdsmæssig stor fordel for de store indtægter og til uforholdsmæssig ringe fordel for de små indtægter, og en standardisering af fradragene kan derfor næppe anses at være en fordel for de mindre indtægter.

Noget meget væsentligt i lovforslaget er imidlertid, at man vil standardisere; men jo mere man standardiserer, og jo højere man gør det standardiserede beløb, des større bliver fordelene for de store indtægter og des mindre for de små. Derfor vil jeg mene, at det, vi først skal have klaret, inden vi endeligt er i stand til at udforme en kildeskatteordning, er den principielle afgørelse af, hvordan man ønsker fradragene indpasset i skattesystemet, de omkostningsbestemte såvel som de ikke-omkostningsbestemte fradrag, og for den sidste kategori vedkommende må det princip være rigtigt, at man giver dem med et lige stort beløb til alle som et nedslag i skatten. Jeg tror altså, det er et af de allervæsentligste områder i kildeskatteforslaget at få afklaret hurtigst muligt.

Endelig vil jeg nævne — og det synes jeg også godt man i og for sig kunne sætte op som noget principielt meget afgørende for et kildeskattesystem — at man skal have et system, der i kraft af sin overskuelighed giver grundlag for at være administrativt meget enkelt. I dette tilfælde må det være rigtigt at sige, at taler man om, at det skal være administrativt enkelt, er det først og fremmest et spørgsmål om, at det skal være administrativt enkelt for de arbejdsgivere, der skal forestå opkrævningen. Her er det klart, at selve forenklingen af skattesystemet, så langt som man er i stand til at føre den, vil lette arbejdet. Men tilbage bliver det forhold, at vi her i det høje ting igennem år gang på gang har truffet beslutninger, der har medført administrative belastninger for erhvervslivet. Jeg tror derfor, det ville være overordentlig værdifuldt, om man nu, da vi skal have en kildeskatteordning, virkelig tilstræbte at lette den administrative byrde, der tilsammen på alle de forskellige områder er lagt på arbejdsgiverne. Jeg vil da mene, at man skulle gøre det, at finansministeren hurtigst muligt — for det må jo i første omgang blive hans opgave — træffer aftale med de andre ressort-

ministre om ordninger, der tillader, at alle de forskellige tilbageholdelser i lønnen, der allerede finder sted hos arbejdsgiveren, eventuelt kan slås sammen med skattetilbageholdelsen. Vel er arbejdsgiverne jo ikke i tal de mange, og de kan derfor ikke være så forfærdelig politisk fristende at appellere til; men tilbage bliver nu alligevel — hvad jeg håber vi med skiftende flertal i dette parlament altid kan blive enige om — at uanset en befolkningsgruppes størrelse tilstræber vi altid at behandle den så rimeligt som overhovedet muligt. Endelig vil jeg også tro, at man har en egen interesse i det fra den offentlige administrations side, for jo mere forenklet arbejdsgivernes administration er, des større er udsigten til, at det resultat, der sendes fra arbejdsgiverne til den offentlige administration, er rigtigt og derfor ikke kræver så meget kontrolarbejde hos den offentlige administration.

Jeg kan heller ikke lade være med at fremhæve et andet problem, som ville opstå, hvad enten man havde en kildeskatteordning eller et andet skattesystem uden en bestemmelse om adgang til at trække betalte skatter fra, nemlig at dermed kommer stærkt ind ønsket om at kunne sikre alle befolkningsgrupper imod for hyppige og for tilfældige udsving i beskatningen. Det er først og fremmest — og heri er jeg enig med det ærede medlem hr. Ninn-Hansen — selvfølgelig et spørgsmål om at finde loftet for den personlige beskatning til staten. Men det er også et spørgsmål om at finde et system, så vi ikke for hyppigt udsætter forskellige befolkningsgrupper for store svingninger i beskatningen. Det var derfor, vi fra det radikale venstres side udformede vort skattesystem, som vi gjorde det. Jeg henstiller meget indtrængende til folketingets partier virkelig alvorligt at overveje, om ikke den rigtige løsning på dette problem er at fastlægge selve beskatningsskalaen i en særlig lovgivning. Jeg tror, det er den rigtige vej.

Må jeg endelig sige, at nu gælder det jo om, at vi i hele denne skattereformdrøftelse holder fast ved, at målet er en virkelig tilbundsgående reform, og det betyder, at vi ikke bør udbygge det system, vi har, med yderligere i sig selv utilfredsstillende lapperier.

Jeg forstår godt, at finansministeren og

[Eilmar Baunsgaard.]

socialdemokratiet har følt en vis politisk trang til eksempelvis nu at fremsætte forslag om fordobling af lønmodtagerfradraget. Men det er ud fra en helhedsbetragtning ikke hensigtsmæssigt, at man har gjort det på den måde, man har valgt at gøre det på. Førrend man virkelig var i stand til at bedømme, hvordan vi ønsker lønmodtagerfradraget skal virke, skulle vi jo have været igennem hele den diskussion om omkostningsbestemte og ikke-omkostningsbestemte fradrag, om, hvorvidt vi skal have et fradrag i indkomsten, der giver store fordele til de store indkomster og små fordele til de små indkomster, eller et nedslag i skatten, der kan give de små indkomster lige så store fordele. Vi har ikke været denne diskussion igennem, og derfor er det efter min mening ikke uden betænkelighed, at man allerede nu disponerer over 140-150 mill. kr., for vi har jo ikke de uendelige midler til rådighed til den skattereform, vi gerne vil have. Hvis man ikke havde valgt ligningsloven, som skal vedtages nu i denne uge, var muligheden for at lette lønmodtagerne jo heller ikke løbet fra os, for det kunne efter den radikale anvisning være ordnet med virkning for lønmodtagerne nøjagtig samtidig gennem den udskrivningslov, vi dog har 3 måneder til at behandle.

Jeg vil altså indtrængende henstille, at man nu ikke fra forskellig side i en efter min mening misforstået trang til at tækkes eller imødekomme behov hos forskellige befolkningsgrupper fortsætter med lapperier, førrend vi har været igennem denne virkelige rationalisering af hele skatteområdet.

Må jeg til sidst sige, at skattefradragets reglen jo bliver ophævet. Vi har fra radikal side givet udtryk for, at vi betragter dette som et gode. Vi er uden forbehold tilhængere af, at skattefradragets reglen bør afskaffes, men når man kommer frem til en konklusion om, at denne regel, som har betydet så umådelig megen skade og forsinkelse i bestræbelserne for en skattereform, nu skal afskaffes, må vi selvfølgelig huske, at det

ikke er helt ligegyldigt, hvordan den bliver afskaffet. Dels er der, som det blev sagt før, spørgsmålet om et loft over beskatningen, dels er der spørgsmålet om en fastlåsning af skatteskalaen i en særlig lov, så befolkningen kan disponere nogenlunde ud fra en sikker vished om, hvordan beskatningen bliver af en bestemt indkomst. Der er dog også problemet om forholdet de forskellige befolkningsgrupper imellem.

Jeg vil oprigtigt håbe, selv om man vel ikke skal forvente det i almindelighed, at finansministeren i dag ville føle trang til at dementere sin gruppeformand. Jeg håber ikke, det er andet end en øjeblikkelig fortalelse, at han har talt om en beskatning på, så vidt jeg har opfattet det, $\frac{2}{3}$ af indkomsten. Jeg tror, det ville være særdeles klogt at indstille sig på to ting. For det første, at skal man til at nærme sig den slags skatteprocenter, vil man få et meget spinkelt flertal i dette folketing for at gennemføre det, og for det andet ville man formentlig til sin overraskelse komme til at konstatere, at man ikke rettede så forfærdelig meget op på økonomien ad den vej. Jeg vil altså advare imod, at man går ind på dette.

Tilbage står dog, at der er — og det vil der altid være, når man ændrer på principper i et beskatningssystem — overgangsproblemer. Jeg har med interesse bemærket — og vil da gerne give udtryk for min glæde herover; jeg havde nu heller ikke ventet andet — at finansministeren meget loyalt og meget redeligt har sagt, at der er overgangsproblemer, som kan ramme skatteydere, således at de på grund af skattefradragets reglens ophævelse kommer til at lide skade, fordi de uden egen skyld ikke har kunnet indrette sig, ligesom der vil være nogen, der med egen skyld har kunnet tiltage sig en fordel, vi ikke kan være interesseret i at de får.

Det, jeg føler trang til at sige, er foranlediget af den løbende diskussion om, hvorvidt skattefradragets reglen skal ophæves før eller samtidig med kildeskattens indførelse. Jeg håber, vi kan være enige om, at selv om

[Hilmar Baunsgaard.]

det sker før, så fastholder vi denne indstilling, at er der folk, der uforskyldt vil blive ramt urimelig hårdt ved denne ændring af et skatteprincip, møder de lige så megen, skal vi sige ivrighed for at yde dem retfærdighed som de, der har tiltaget sig en fordel, som vi ikke ønsker de skal kunne tiltage sig.

Niels Westerby: Jeg må starte med at erklære mig enig med det ærede medlem hr. Hilmar Baunsgaard i, at dette mere er en skattereformdebat end en egentlig drøftelse af selve kildeskatteforslaget. En skattereform indeholder tre hovedbestanddele foruden en masse mindre ting, og de tre hovedbestanddele er for det første kildeskat, for det andet en ophævelse af skattefradragets reglen, og hvad dermed hører, og for det tredje en omlægning af beskatningen væk fra indkomsterne i forbindelse med indførelse af merværdiafgift.

Det er klart, at liberalt centrum går ind for kildeskat, men det er jo af flere grunde meget vanskeligt at tage stilling til det lovforslag, som regeringen har fremsat.

For det første indeholder det ikke skalaer for skatternes højde, og nok er det vigtigt, at opkrævningen af skatterne er god og enkel, men det er jo mindst lige så vigtigt, at skatternes højde også er fastlagt, og det gør det naturligvis vanskeligt at tage stilling til regeringens forslag, at vi ikke ved noget om det. Dette problem må selvfølgelig løses i forbindelse med spørgsmålet om merværdiafgift og om, hvordan provenuet fra denne skal fordeles til de forskellige opgavers løsning.

For det andet har finansministeren og regeringen jo bebudet, at man senere vil komme med en række forslag om ophævelse af fradragets reglen. Det lovforslag, som blev fremsat inden denne samling, indeholdt i virkeligheden en reel, en virkelig afskaffelse af skattefradragets reglen, men formelt, skal vi sige i ord, var den opretholdt. Det lovforslag, vi behandler i dag, er jo identisk med det forrige, det, vi fik forud for valget, så vi har altså kun en bebudelse af, at man nu vil foretage den egentlige, formelle ophævelse af skattefradragets reglen ved at stille en række ændringsforslag imellem første og anden behandling. Det er imidlertid svært for os at tage stilling til dette lovforslag,

når vi endnu ikke har set ændringsforslagene. Jeg er ikke engang klar over — jeg kan jo ikke ransage regeringens hjerte og nyrer — om regeringen har dannet sig nogen klar forestilling om, hvordan de ændringsforslag skal se ud. Navnlig har jeg ikke nogen som helst fornemmelse af, om regeringen har gjort sig nogen tanker om det loft, man vil lægge over beskatningen i stedet for den skattefradragetsregel, vi tidligere har haft.

Der er ikke nogen tvivl om for vort vedkommende, at vi vil gå ind for skattefradragets reglens ophævelse og, jeg må for den sags skyld tilføje, foretage en virkelig oprydning i den fradragets jungle, som vi jo har så mange eksempler på i vores lovgivning.

Men vi interesserer os også for oprydning i den øvrige jungle. Det har derfor undret mig meget, at regeringen i det kildeskatte-lovforslag, som man har fremsat, har indregnet så forfærdelig mange standardfradrag. I stedet for at have alle disse fradrag var det bedre at søge at begrænse dem, for at satserne i beskatningen kunne blive tilsvarende lavere, og det ville jo nok være en både bedre og enklere form.

Vi interesserer os meget for det loft, der skal erstatte skattefradragets reglen, fordi vi hele tiden nøgternt har erkendt, at det ikke vil være muligt at bringe skatteprocenterne væsentligt ned, uden at man ophævede den skattefradragetsregel, som ved en tilfældighed sneg sig ind i Danmarks skattelovgivning for mere end 60 år siden. Men jeg har altså, som jeg sagde før, den fornemmelse, at regeringen har gjort sig højst uklare tanker. Det forlød dagen før folketingsvalget, at regeringen ville fremlægge nogle planer om, hvordan loftet skulle være, men man afstod herfra, og jeg forstod, at det var ud fra den meget rigtige og meget rimelige betragtning, at regeringen ikke kunne tillade sig at fremkomme med helt nye tanker om dette loft dagen før, vælgerne skulle tage stilling til hele problemet.

Så kommer bare spørgsmålet om, hvilke tanker man har gjort sig. Man kan selvfølgelig gå mange veje. En af de veje, man kan følge, er at gennemføre et maksimumsloft over beskatningen. Jeg vil her pege på, at vi i vores forslag til en skattereform har foreslået, at det øverste loft for den samlede stats- og kommuneskattebetaling ikke

[Niels Westerby]

måtte gå højere end til 50 pct. Vi har altså foreslået et loft på 50 pct., og der er jo et betydeligt spring fra 50 pct. og op til de tanker, den ærede gruppeformand hr. Per Hækkerup luftede forleden dag om et øvre loft på to tredjedele. Nu har man jo i høj grad drøftet den højtærede gruppeformands indtægter i den senere tid i forbindelse med, at han trådte tilbage som udenrigsminister, og der har også været nævnt noget om, at en række vigtige hverv er blevet ham betruet, og så godt har jeg kunnet danne mig et indtryk af den højtærede gruppeformands indtægter efter de avisskrivelser, der har været, at jeg skønsmæssigt vil anslå dem til 135.000 kr. Hvis det så er således, at to tredjedele skal tages i skat, vil det blive omkring 90.000 kr., og så har den højtærede gruppeformand 45.000 kr. at klare sig med, og det vil jo ikke være ret meget, når han under det nuværende skattesystem måtte have en række hverv for overhovedet at kunne klare sig.

Og sådan vil det jo også nemt kunne gå for en række andre borgere. Jeg mener, at to tredjedele er et uforsvarligt højt loft at sætte, og vi lægger megen vægt på de tanker, man havde om et loft på 50 pct.; jeg har tidligere haft indtryk af, at man i regeringskredse også kredsede om noget i den retning; jeg har også hørt tal på 55 pct., men noget i den størrelsesorden omkring de 50 pct., og jeg vil indstændigt opfordre regeringen til at forlade de tanker, som er ventileret af hr. Per Hækkerup om et loft på 66 pct.

Men man kan jo også tænke sig andre former for et loft over indkomstbeskatningen. Man kan f. eks. fastlåse et bestemt forhold imellem indkomstbeskatningen og forbrugsbeskatningen. Den mulighed har vi også peget på i vort forslag til en skattereform. Det er jo vitterligt således, at langt den største del af vor beskatning i dag er forbrugsbeskatning, det er indirekte skatter, punktskatter og engrosoms, og det vil blive en merværdiafgift om føje tid osv.; alle disse forskellige former for forbrugsbeskatning udgør langt den største del, mens selve indkomstbeskatningen kun er en meget mindre del, og man kunne jo godt tænke sig, at man fastlåste et bestemt forhold imellem indkomstbeskatning og forbrugsbe-

skatning. Man må jo ikke glemme, at man ikke har nogen fradragsregel for indirekte skatter eller forbrugsskatter i det hele taget, og jeg tror ikke, der er nogen i dette land, der savner nogen skattefradragsregel eller føler det som en mangel, at vi ikke har en skattefradragsregel for forbrugsbeskatningens vedkommende. Hvis det nu vitterligt var således, at man låste forholdet fast mellem indkomstbeskatningen og forbrugsbeskatningen og sagde, at indkomstbeskatningen højst måtte udgøre 25 eller 30 pct. af den samlede indkomst til staten, ja, så havde man jo den samme følelse af garanti i forhold til indkomstbeskatningen, som man i øjeblikket føler i forhold til forbrugsbeskatningen.

Og en tredje mulighed er den, som er fremlagt i det radikale forslag til en skattereform, som går ud på, at man — om jeg så må sige — låser skatteforholdet fast imellem de forskellige indtægtsgrupper således, at hvis skatten skal falde, så falder den for alle grupper vedkommende i et bestemt forhold, og hvis skatten skal stige, så stiger den for alle i et bestemt forhold.

På den måde får man altså også et loft, for man kommer ikke uden om, at følelsen af behovet for et loft hænger sammen med en vis mistænksomhed de forskellige indtægtsgrupper imellem, og netop når man har denne mistænksomhed, det, at nogle grupper er bange for, at andre grupper skal hole på deres bekostning, så er det en mulighed at klare spørgsmålet om et loft på den måde, at man har låst forholdet imellem de forskellige grupper fast, så der tilbage kun er spørgsmålet om skatternes niveau, stigende nogenlunde lige meget for alle grupper vedkommende og faldende nogenlunde i samme forhold.

Man kunne altså tænke sig en kombination af alle disse dele: et maksimumsloft på 50 pct., en fastlåsning af forholdet imellem indkomstbeskatningen og forbrugsbeskatningen og indførelse af de radikales tanker om at lave en slags forhold imellem de forskellige grupper, således som vi også kender det for kommuneskattens vedkommende i hvert fald i de store kommuner. Den mulighed eksisterer. Et loft må vi have, og vi medvirker ikke til skattefradragsreglens ophævelse, uden at vi får et tilfredsstillende resultat med hensyn til et loft. Det har jeg

[Niels Westerby.]

i hvert fald inden valget haft indtrykket af at også regeringen havde vilje til, og jeg håber, at denne vilje fortsat består. Det ville være ønskeligt, om finansministeren i dag kunne bekræfte, at den stadig er til stede.

Så kommer spørgsmålet om selve kildeskat, som jo består af to ting. Den ene er, at man skal betale skat samtidig med, at man erhverver sin indkomst. Det er det, man kalder samtidighedsskat; den anden ting er selve opkrævningsformen, nemlig dette, at så mange skatteydere som overhovedet muligt får trukket skatten fra indkomsten straks, når indkomsten erhverves. Det er de to ting, der er i det. Så vidt jeg har forstået forhandlingerne i det høje ting, er der ingen nødder at knække i forbindelse med spørgsmålet om indførelse af samtidighedsskat. Det har vistnok samtlige ordførere for samtlige partier givet et klart tilsagn om.

Derimod er der nogle problemer i forbindelse med selve opkrævnningen af denne kildeskat, altså hvordan fradraget i skatteyderens indtægt skal ske. Der har været mange tanker om det, og regeringens forslag bygger jo for lønmodtagernes vedkommende på, at skatten skal trækkes fra af arbejdsgiverne.

Vi ser aldeles lidenskabsløst på dette problem; der er ikke nogen som helst religion eller mytologi i det for vores vedkommende, ja, måske kan jeg gøre den tilføjelse, at lidt mytologi er der i det i den forstand, at det for os blot drejer sig om at få den mest praktiske, mest enkle og mest håndterlige ordning for alle parter. Er det vitterligt således, at det bedst sker ved, at arbejdsgiverne trækker skatten fra, går vi ind for det. Og sker det bedst ved, at den bliver trukket fra af pengeinstitutterne, går vi ind for det. Og sker det bedst på en helt tredje måde, så går vi ind for det. Men vi finder, at det spørgsmål hidtil ikke har været helt rigtigt belyst. Vi har fået et forslag fra regeringen, men vi har ikke fået belyst de andre muligheder, og der bør jo tages vidtgående hensyn til alle befolkningsgrupper — det skulle nemlig være således, at en befolkningsgruppes størrelse er afgørende for, hvordan lovgivningsmagten behandler den. Og der er jo vitterligt en gruppe, som vil få nogle vanskeligheder ved kildeskattens indførelse, hvis

skatten skal trækkes fra af arbejdsgiverne. Jeg føler mig nogenlunde overtødet om, at de store virksomheder vil være i stand til at klare dette problem ved hjælp af den moderne teknik, og at det ikke vil volde dem synderlig store vanskeligheder; men jeg har en fornemmelse af, at en række mindre arbejdsgivere vil føle det som en byrde — nu skal man selvfølgelig aldrig overdrive, men i hvert fald i nogen grad føle det som en byrde. Så er spørgsmålet: kunne man klare det for disse mindre arbejdsgivere? Kunne man tænke sig, at virksomheder over en vis størrelse trækker skatten fra direkte som foreslået af regeringen? Og kunne man så tænke sig, at de mindre arbejdsgivere kunne få det klaret sammen med pengeinstitutterne, altså at man får en slags frivillighed her? Jeg taler slet ikke om frivillighed, som det på dette område opfattes af det konservative folkeparti, men om en frivillighed, hvor arbejdsgivere med virksomheder under en vis størrelse kan bede om, at skatten bliver trukket fra af pengeinstitutterne. Kan man lave det? Det har vi ikke fået noget at vide om, og mig bekendt — nu har vort parti jo ikke haft adgang til folketingsudvalget — har det ikke været undersøgt i udvalget. Kunne man lave det praktisk og enkelt og tage hensyn til denne mindre befolkningsgruppe, så den føler, at også dens behov bliver der tænkt på i det høje ting, så bør vi gøre det. Det må selvfølgelig ikke gå ud over ordningens håndterlighed og praktiskhed, det vil jeg gerne have lov til at understrege; men jeg synes, at disse spørgsmål bør undersøges, før vi tager endelig stilling.

Nu er det jo meget ofte således, at når et parti eller nogen i det høje ting kommer og beder om at få noget undersøgt, er det, fordi de ikke rigtig kan lide hovedtanken. Her vil jeg gerne berolige den højtærede finansminister; det er ikke sådanne tanker, vi går rundt med i liberalt centrum. Vi er varme på at få gennemført kildeskat — og en alle omfattende kildeskat — og vi vil gerne have, at spørgsmålet bliver undersøgt så hurtigt som overhovedet muligt. Der er ikke hos os nogen som helst tanke om at ville forsinke noget som helst; vi synes blot, at på dette punkt er der et par spørgsmål at undersøge, før man kan tage endelig

[Niels Westerby.]

stilling til visse dele af den praktiske udformning af en kildeskatteordning.

Sluttelig bliver jeg vel nødt til at nævne, at enhver skattediskussion efter min mening må være at sammenligne med en torso — en torso er jo et stykke skulptur, der mangler arme og ben — så længe man ikke ser problemet i sammenhæng med spørgsmålet om merværdiafgiftens indførelse. Spørgsmålet om en forhøjelse af lønmodtagerfradraget fra 400 kr. til 800 kr. om året blev drøftet i går; det er liberalt centrum gået ind for — det gjorde vi allerede for et år siden — og det står vi ved, og vi står også ved, at vi vil være med til at skaffe den fornødne dækning. For et års tid siden var vi også tilhængere af — det mener jeg at måtte nævne for fuldstændighedens skyld — at hustrufradraget burde ajourføres, at det burde sættes op fra 2.000 kr. til 4.000 kr., fordi der ikke har været rørt ved det i mange år og priserne er steget meget i mellemtiden, så det har mistet sin betydning. Vi nævnte i går, at vi ikke ville rejse dette spørgsmål, men det var i tillid til, at man hurtigst muligt får gennemført en skattereform, der fuldstændig ophæver sambeskatningen; gør man det ret hurtigt, er der ikke behov for at forhøje hustrufradraget. Men jeg har ladet mig fortælle, at der er andre, der vil rejse spørgsmålet om at forhøje hustrufradraget hurtigt og allerede i forbindelse med behandlingen af forslaget til ligningslov i denne omgang, og da må folketingets forskellige partier selvfølgelig tage stilling til denne forcerede fremhævning af løsningen af dette problem.

Jeg understreger, at vore skattetanker og alle de forbedringer af indkomstbeskatningen vi ønsker — og der er mange ønsker fra mange sider — næsten alle sammen kræver, at der står beløb til rådighed til løsning af opgaverne, og dér tror jeg ikke regeringens forslag om en merværdiafgift på 10 pct. slår til. Det slår ikke til til at løse de sociale problemer, til at foretage en omlægning af beskatningen, til fuldstændig at komme af med sambeskatningen og til at løse de mange andre skatteproblemer, som vi drøfter her. Der er en kyndig iagttager i det høje ting, som — det var

selvfølgelig rent privat — har sagt: mon det ikke er således, at når Per Hækkerup har været inde på, at to tredjedele skulle være loftet over beskatningen, når skattefradragetsreglen ophæves, er det, fordi han under forhandlingerne gerne vil have noget at slå af på?

Dette har inspireret mig til at filosofere over, om det, når regeringen kommer med et forslag om merværdiafgift på 10 pct., og dens udgangspunkt vel nok er det, at merværdiafgiften bør være så lav som muligt, om det så ikke er således, at regeringen har de tanker, at ved at begynde med 10 pct. er der en vis mulighed for, at den ikke bliver alt for høj alt for hurtigt. Jeg ved det ikke, men jeg vil i hvert fald gerne understrege, at vi ikke får den omlægning af beskatningen over på forbruget og væk fra indkomsterne, medmindre man ser i øjnene, at merværdiafgiften skal være højere end 10 pct. Vi har foreslået helt konkret og klart 15 pct., for at vi kan løse alle de skattepolitiske opgaver, som vi står over for.

Vi vil altså gerne være med til kildeskat, men jeg nævnte over for finansministeren, at der var nogle problemer, vi gerne ville have undersøgt. Vi vil gerne være med til at ophæve skattefradragetsreglen, og jeg nævnte over for finansministeren en række muligheder for fastsættelse af et loft over beskatningen i forbindelse med ophævelse af skattefradragetsreglen; vi venter med meget stor interesse på et udspil fra regeringens side med hensyn til skatteskalaer og skattesatser i forbindelse med merværdiafgiftens gennemførelse.

Jeg behøver vel ikke for syvende eller syvogtyvende gang i det høje ting at pege på de skatteskalaer, de helt konkrete tal, som vi har foreslået i forbindelse med indførelse af en skattereform med en merværdiafgift på 15 pct. og en meget væsentlig lettelse af indkomstbeskatningen, helt ned til en halvering, samtidig med at vi også peger på løsningen af en række andre skattepolitiske opgaver og tager alle de fornødne sociale hensyn, som overhovedet kan tages i denne forbindelse.

Første næstformand (*From*): Jeg vil anbefale hr. Niels Westerby, at han ikke

[Første næstformand.]

fremover inddrager et enkelt medlems økonomiske forhold i debatten, især ikke, når vedkommende ikke er til stede.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Ja, jeg må jo konstatere, at valget også har haft den virkning, at vi i dag har fået en betydelig mere — synes jeg i hvert fald — saglig tone i debatten om kildeskatten, end vi tidligere har haft — måske lige med undtagelse af hr. Henry Christensens indlæg, hvor der var lidt endnu af det gamle med den uansvarlige finanspolitik osv. Der var også noget med, at regeringen følte sig beruset af valgsejren. Jeg føler mig i hvert fald bestemt ikke beruset.

Den valgsejr, som vi har fået, er en valgsejr i den forstand, at der er blevet et andet grundlag at drøfte problemerne på her i folketinget. Det, som er det mest markante i situationen, er vel nok det, at de, der var berusede før valget, og det var bl. a. venstre, forhåbentlig ikke er det i dag. Jeg tænker på håndfæstningen fra maj måned. Jeg er ked af det, men det er altså nødvendigt igen en gang lige at trække disse ting op, for det er jo nemlig ikke regeringen, der har forsøgt at spille stærk mand; det var ikke regeringen, der fremsatte et ultimativt krav om en kildeskat, der skulle gennemføres, før man ville snakke om noget som helst andet. Tværtimod har vi jo gentagne gange under forhandlingerne i de to år — og så sent som i maj måned, da vi drøftede denne såkaldte „håndfæstning“ — sagt, at vort kildeskatteforslag ikke var noget ultimatum, at vi var parat til at lade det ligge og gennemdrøfte og helst også gennemføre alle de andre sider af skattereformen, inden vi kom frem til kildeskatten. Dette synes jeg lige skal siges, når man nu vil prøve at fremstille det på en anden måde. Vi har hele tiden forsøgt at forhandle på en rimelig måde. Vi har søgt at finde frem til de punkter, man kunne enes om de forskellige partier imellem, og vi har altså holdt vort eget forslag i baggrunden, indtil vi blev stillet over for denne såkaldte håndfæstning, som jeg ikke skal fordybe mig yderligere i. Dette er — det tror jeg nok de fleste vil sige — den korrekte historiske fremstilling af dette forløb. Det var først

efter det med håndfæstningen, at vi sagde: nu må vi altså holde fast ved vort eget forslag, som vore vælgere ønsker gennemført, og det kunne vi altså ikke få igennem; derfor fik vi valget, og det er jeg glad for, for dermed har vi fået en mere saglig debat. Jeg vil gerne sige lidt om det finanspolitiske. Det er jo klart og har været sagt hele tiden, at vi ikke kan løse alle disse skatteproblemer, medmindre vi på en eller anden måde får dækket de udgifter, der er forbundet hermed, provenutab, og hvad der ellers kan være, og derfor har regeringen også fremsat sit forslag til en merværdiafgift. Man kan så diskutere, om de 10 pct. er nok til at løse disse problemer; vi mener, at det er tilstrækkeligt, når man samtidig får ophævet skattefradragetsreglen og dermed tager et meget stort skridt til en forenkling af vor skattelovgivning og et meget stort skridt i retning af en løsning af den række problemer, som denne skattefradragetsregel har medført for vor skattelovgivning.

Af hr. Henry Christensens eget indlæg fremgik det ganske interessante, at denne skattefradragetsregel faktisk har bevirket, at den direkte skat her i landet, skatten på arbejde og produktion og initiativ, eller hvad det var, der blev sagt, er væsentligt lavere end i andre lande. Det var hr. Henry Christensen, der sagde dette for ganske kort tid siden her fra talerstolen. Det er altså ikke rigtigt, hvad venstre og også de konservative har sagt i hele den periode, hvor vi har diskuteret skatter, at indkomstskatten her i landet var fuldstændig uhyggelig i retning af at belaste arbejde, produktion, initiativ o. s. v. Nu har vi da i hvert fald fået fastslået fra hr. Henry Christensens side, at den danske direkte skat faktisk er lavere end andre landes, og det synes jeg også lige skal noteres.

Selvfølgelig skal vi klare finanspolitikken. Det mener både jeg og regeringen afgjort at vi skal, og jeg mener ikke, at det, vi skal foretage os i retning af at gennemføre dele af skattereformen, skal være forhastet.

Lønmodtagerfradraget kan det være naturligt at sætte op denne gang; det er jo en del af skattereformen, og det ligger helt på linje med den skattereform, der skal gennemføres. I det lønmodtagerfradrag, som er inde-

[Finansministeren.]

holdt i kildeskatteforslaget har man regnet med ca. 800 kr.

Derimod er det ikke lige så naturligt at gennemføre en forhøjelse af hustrufradraget. Jeg vil dog gerne understrege, at også jeg mener, at det gældende hustrufradrag er alt for lavt; det er helt ude af niveau med pris- og lønudviklingen, men det ville ikke være særlig klogt at sætte dette hustrufradrag væsentligt op, umiddelbart før man vil gennemføre en ophævelse af sambeskatningen, gennemføre en selvstændig beskatning af hustruindkomsten. De to ting strider direkte imod hinanden. Man skal jo ophæve hustrufradraget i det øjeblik, man gennemfører en selvstændig beskatning af hustruindkomsten, og så er der ikke megen fornuft i på indeværende tidspunkt at sætte hustrufradraget op og derved skabe sig selv meget store vanskeligheder, når vi når frem til det tidspunkt, da vi skal gennemføre en selvstændig beskatning af hustruindkomsten. Vi har ikke afvist i udvalget at drøfte dette spørgsmål, men jeg har sagt i udvalget — og vil gerne gentage det her — at det er ikke saglig rigtigt at gennemføre en forhøjelse af hustrufradraget på nuværende tidspunkt; det ligger nemlig ikke på linje med det, vi i øvrigt skal gennemføre i den skattereform, som helst skulle blive resultatet af alt det, vi nu er i gang med.

Et skatteloft er vi tilhængere af, ikke fordi vi tror, at det betyder så forfærdelig meget. Det, der betyder noget til syvende og sidst, er jo det, der vedtages i folketinget; også det radikale forslag om en fast skala vil jo kunne ændres her i folketinget. Der er ikke anden garanti end den, der ligger i, om folketinget vil gøre det ene eller det andet; men det kan da være fornuftigt alligevel at gennemføre en sådan fast skala — det skal jeg ikke tage afstand fra. Men der ligger som sagt ikke anden garanti deri, end at det er folketinget, der har vedtaget denne skala; det gælder også udskrivnings-skalaen i øjeblikket.

Jeg er altså tilhænger af, at der er et vist loft. Jeg tror ikke, man skal føre den direkte beskatning alt for voldsomt op. Jeg har engang sagt det på den måde, at hvis man fører den direkte skat for højt op, bliver den det, økonomerne kalder pris-

bestemmende eller indtægtsbestemmende, hvilket vil sige, at den simpelt hen indgår i de krav, folk stiller til den indtægt, de vil have for at yde en vis indsats i produktionen, og derved går ind som en del af omkostningerne. Og det har jo altid været god teori i hvert fald, at indkomstskatterne ikke påvirkede omkostningerne, men var noget, der toges ud af den indtægt, som var tilbage, når man havde udført en produktiv indsats og fået sin løn eller sin avance, sin fortjeneste for denne produktive indsats. Derfor er jeg tilhænger af, at der er et vist loft over beskatningen. Det bliver alligevel væltet over på den almindelige befolkning og lønmodtagerne, hvis man fører skatten for højt op.

Hvor dette loft så skal ligge — ja, det er jo det store spørgsmål. Vi er i regeringen klar til at gå ind i en drøftelse og vil ikke i dette øjeblik lægge os fast på nogen bestemt løsning på dette punkt. Og med hensyn til procenterne — ja, derom har vor gruppeformand, hr. Per Hækkerup, sagt til mig, at det, han tænkte på med de to tredjedele, de 66 pct., var marginalbeskatningen. Det er den, han har talt om, og ikke, hvor meget man gennemsnitligt kan komme af med i skat. Det er altså marginals-katten ude på den yderste del af skatteskalaen, og mon der så er så megen forskel imellem det, han her siger, og det, andre tænker på? Jeg har da forstået de radikales forslag på den måde, at det bevæger sig op til omkring de 50 pct., og det er jo kun statsskatten, man her taler om. Tager man kommuneskatten med — og den er indeholdt i det, hr. Per Hækkerup har udtalt sig om — er man jo deroppeved. Jeg har selv udtalt mig ikke for 55, men for 55-60 pct., og det ligger ikke så langt derfra. Det er ud fra den betragtning, at en statsskat på omkring et halvt hundrede procent kunne være rimelig; så er der også noget kommuneskat, og så kommer man op på de 55-60 pct., og det er det, jeg tror man skal regne med.

Spørgsmålet om, hvorvidt den kommunale skat skal være fradragsberettiget, vil jeg gerne lade være med at tage stilling til i dette øjeblik; det kan vi jo vende tilbage til under drøftelserne. I sin tid, da man arbejdede med spørgsmålet i skattelovskommissionen, mener jeg at man var enig om, at kommuneskatten skulle kunne fra-

[Finansministeren.]

drages netop for at få en vis udligning; men om det går særlig godt sammen med en kildeskatteopkrævning, er jeg ikke helt sikker på, og det vil vi gerne have lov til at se lidt nærmere på.

Spørgsmålet om en mulighed for sammenlægning af alle de forskellige fradrag har været rejst. Det mener jeg heller ikke er noget man skal afvise. Man må undersøge spørgsmålet, for at vi kan nå frem til den enklest mulige opkrævning hos arbejdsgiverne, men at man skulle undgå en opkrævning hos arbejdsgiverne, tror jeg ikke på. Hvis det var tilfældet, tror jeg nok, man havde fundet ud af det for længe siden i alle de andre lande. Der er vel ingen i denne sal, der har den opfattelse, at man i lande som Amerika, Vesttyskland o. s. v. skulle være specielt interesseret i i deres skattesystemer at pålægge arbejdsgiverne byrder. Jeg tror ikke selv på, at man kan finde en mere effektiv ordning end opkrævning via arbejdsgiveren, og jeg tror heller ikke, det bliver særlig vanskeligt; efter det system, der er foreslået i regeringens kildeskatteforslag, bliver det jo næsten så enkelt, som det kan laves. Der er kun ét tal på kortet: det fradrag, arbejdsgiveren skal foretage; derefter kan han slå lige op i en tabel, så det er ikke særlig indviklet. Men også på det punkt er vi helt åbne for en drøftelse, og det er vi i det hele taget på alle punkter vedrørende kildeskatten. Der er ingen grund til og heller ikke nogen rimelighed i, at vi skulle sige, at det, vi har foreslået på dette punkt, er det eneste rigtige. Vi er åbne over for drøftelse på alle punkter.

Hr. Henry Christensen var inde på formueskatten, men det er jo allerede sagt i bemærkningerne til lovforslaget, at formueskatten ikke er fradragsberettiget efter det foreliggende lovforslag. Der står i bemærkningerne, at ordningen forudsætter, at man omregner procenterne sådan, at resultatet skulle blive det samme. Det er rigtigt, at der er en forskel på parcellhusejerens renteudgifter og andre renteudgifter, og det vil jeg også gerne kigge på. Parcelhusejernes renteudgifter er holdt uden for standardfradraget; om det skulle høre ind under standardfradraget, eller om de andre renteudgifter skal væk fra standardfradraget, ved jeg ikke, men jeg vil lige understrege,

at den omstændighed, at noget er med i standardfradraget, jo ikke betyder, at man ikke har fået fradraget; det kommer bare til at se sådan ud, fordi alle andre også får et vist fradrag; men har man større fradrag, kan man også få det tilgodeset.

Jeg er glad for hr. Ninn-Hansens udtalelser om, at udgangspunktet nu må være regeringens forslag om en obligatorisk ordning. Jeg har svaret på spørgsmålet om administrationen; vi er indstillet på at tage alt, hvad der findes af moderne databehandlinger o. s. v. i brug i fuldt omfang; det er der jo adskillige sider om i bemærkningerne til lovforslaget. Det ville da også være helt tåbeligt, hvis man ikke gjorde det, når man nu skal gennemføre et sådant system.

Jeg har en fornemmelse af, når man nu skal gennemføre en stor reform, og man har denne moderne teknik, der hedder elektronisk behandling, databehandling, hvad man nu betegner det med, hulkortsystem osv., at der er ret store muligheder for at gennemføre en virkelig rationalisering af skatteopkrævningen; men spørgsmålet om, hvorvidt dette også bliver en realitet, afhænger i høj grad af, om den modstand, der kan være visse steder mod en sådan ændring af vort oppebørselssystem, ikke får lov til at blive alt for kraftig. Her vil jeg gerne appellere til folketetinget om, at man virkelig vil gennemføre det, hvis der kan laves noget nyt på det område, og det skulle der jo være muligheder for.

Jeg vil sige til hr. Ninn-Hansen, at vi søger jo alle sammen hen til den mest definitive kildeskat, vi kan komme til at lave. Jeg tror ikke på, at det engelske system er det rigtige, og specielt ikke, hvis man gerne vil varetage arbejdsgivernes interesser; så er det jo dem, der får arbejdet med hver uge og ved hver udbetaling at finde ud af — ganske vist i tabelform — hvordan skatten skal beregnes, sådan at den bliver definitiv. Det er mit indtryk, at det ikke er noget stort problem i de lande, hvor man har disse forholdsvis små differencer med tilbagebetaling eller yderligere betaling af en restskat.

Der er en særlig bemærkning af hr. Ninn-Hansen, jeg gerne vil sige lidt om. Det er dette med, at lønmodtagerne bliver ramt hurtigere end de selvstændige, og jeg forstod, at man fra konservativ side ville

[Finansministeren.]

være med til at afbøde det, hvis sådan noget fandt sted. Det er jeg da glad for, og jeg glæder mig til, at vi i fællesskab kan finde ud af, om, der skulle være noget dér, som generer lønmodtagerne. I øjeblikket er der i forslaget en sats på 8 pct. for efterbetaling; hvis f. eks. en selvstændig erhvervsdrivende ikke har betalt hele den skat, han skulle efter forslaget, skal der lægges 8 pct. på, hvis ikke han har betalt inden en vis dato, og hvis hr. Ninn-Hansen mener, at 10 pct. eller 12 pct. måske er bedre for at få ligestilling mellem de selvstændige og lønmodtagerne, er vi i høj grad villige til at snakke om det. Jeg ved ikke, om det var noget i den retning, hr. Ninn-Hansen tænkte på.

Der er rejst spørgsmål fra forskellig side om skalaerne, og dertil vil jeg gerne sige, at de kan ikke fastlægges, før vi har været hele drøftelsen om skattereformen igennem og set, hvor vi skal sætte ind. Hvis vi nu vil bruge flere penge til hustrufradraget, til lønmodtagerfradragets forhøjelse, børnetilskuddenes forhøjelse, og jeg kunne nævne en række andre ting, bliver der selvfølgelig færre penge til f. eks. at rette på skalaen og sætte de 60 pct. ned til 40, som vi har talt om tidligere, sætte de 70 pct. ned til 60, og hvad vi ellers kunne tænke os; det er så indlysende. Derfor kan regeringen simpelt hen ikke fremsætte forslag om en skala. Der er et vist beløb til rådighed, og vi må så finde ud af, hvordan vi skal fordele det.

Jeg vil gerne give tilsagn til hr. Ømann om i hvert fald at overveje — så har jeg ikke sagt for meget — nedsættelsen af et særligt udvalg. Jeg er enig i — og vi har i øvrigt allerede sat det i gang — at der hurtigst muligt skal arbejdes i et udvalg med spørgsmålet om, hvordan hele det administrative apparat skal virke. Vi er gået i gang på embedsmandsplan, og jeg synes, det er en helt rigtig tanke, at her må erhvervsliv, specialister og databehandlingsagkyndige med ind i billedet.

Til hr. Hilmar Baunsgaard vil jeg gerne sige, at jeg stort set er enig i den måde,

problemerne blev lagt frem på, og det har jeg været hele tiden, det ved hr. Hilmar Baunsgaard også. Vi skal ikke bare lave en kildeskat, vi skal lave en samlet skatte-reform, og det er af betydning, at der i denne samlede skattereform indgår et ganske betydeligt element af forenkling; det er en af de ting, vi ønsker i en skattereform, at det bliver en mere enkel skatteordning. Beskatningsgrundlaget må være i orden, og alt det må vi drøfte igennem i den kommende tid, og vi får jo tid til det, fordi kildeskatte først kan træde i kraft tidligst om 2 år.

Jeg er også enig i det, der blev sagt om selvangivelsen; jeg har også givet udtryk for under valgkampen, at det selvfølgelig er en fordel, at mange mennesker kan slippe for at skrive selvangivelse; der er i hvert fald nogen, der synes, at det er en fordel; men jeg synes også, man har lov til at fremhæve den anden side af sagen, at skatteyderen har en ret til at få gjort sit regnskab, sit mellemværende med den offentlige myndighed, op og få en garanti for, at det er gjort rigtigt op.

Standardfradragene. Ja, man må jo ikke glemme, at da disse standardfradrag i sin tid blev udarbejdet under finansminister Poul Hansen, betød det et væsentligt fremskridt i den retning, som netop de radikale har været inde på. Det var et forsøg på at komme frem til en forenkling af fradragene. Som det ligger nu — dette være også sagt til hr. Niels Westerby — med den diskussion, der har været i det sidste par år, og med den enighed, der er om en forenkling af fradragene og om en ændring af fradragene i retning af det, som hr. Hilmar Baunsgaard og jeg og adskillige andre også har sagt, med en sondring imellem omkostningsfradrag og tilskudsfradrag må det også være rimeligt, at vi tager disse spørgsmål op. Vi vil ikke fra regeringens side stædigt fastholde det forslag, der ligger på bordet med specielt de standardfradrag, som er indeholdt i det, men vi er villige til at gå ind i en fordomsfri drøftelse af alle

[Finansministeren.]

fradragene for at finde frem til den bedste ordning, både den enkleste ordning og den ordning, der socialt set er den bedste. Det er jo også et udtalt ønske fra hr. Ømann og hans parti, at man får en sådan drøftelse, så det kan jeg uden videre give tilsagn om.

Ja, der er en del andre ting, jeg ikke behøver at sige noget om til hr. Hilmar Baunsgaard. Loftet har jeg jo været inde på, og jeg har svaret på det, som jeg blev bedt om at svare på med hensyn til hr. Per Hækkerups udtalelse. Det med overgangsreglerne vil jeg også gerne selv sætte en streg under. Hr. Hilmar Baunsgaard sagde, at han var glad for mine udtalelser om, at der skulle være sådanne overgangsregler. Det mener jeg der skal være både med hensyn til kildeskatten og med hensyn til skattefradragetsreglens ophævelse.

Om skattefradragetsreglen skal ophæves allerede næste år, ja, det ved jeg ikke. Jeg ved, der er folk, som allerede nu spekulerer i, at skattefradragetsreglen bliver ophævet om et år, og derfor foretager meget store forudbetalinger af skat. Det er muligt, at nogle af dem bliver kede af det næste år, hvis skattefradragetsreglen så ikke er ophævet og de må til at låne en masse penge i bankerne for at klare situationen til den tid. Jeg vil da i hvert fald også her fra talerstolen advare mod, at man foretager disse meget store forudbetalinger af skat. Det kan godt være, det giver bagslag, hvis skattefradragetsreglen ikke er ophævet næste år. Men det er jo ikke noget, jeg kan udtale mig om. Man vil have, at finansministeren skal afgive en erklæring om disse ting. Det kan jeg jo ikke, når jeg ikke ved noget som helst om, hvorvidt skattefradragetsreglen bliver ophævet næste år, men jeg kan sige, som jeg allerede har sagt det i fremsættelsestalen, at der må være sådanne overgangsregler, at man kommer spekulationen til livs — det er måske for stærkt sagt — eller at man undgår alt for megen spekulation i disse ændringer. Det bør man ikke kunne gøre, og derfor må der gennemføres sådanne overgangsregler både i tilfælde af skattefradragetsreglens ophævelse og i tilfælde af kildeskattens indførelse. Ligeledes er der heller ingen, der skal komme i klemme — det kan jo også ske. Det må der tages hensyn til.

Ja, der er en række detailspørgsmål, som jeg ikke skal svare på denne gang, det kan jo kun være det mere principielle, jeg her kommer ind på. Men lad mig slutte med endnu en gang at sige, at regeringen er absolut indstillet på en reel og saglig forhandling. Der er ikke tale om diktat, men vi vil gerne se på alle de forskellige ting, som er indeholdt i kildeskatteforslaget, og jeg er glad for, at vi i dag har en helt anden situation end den, vi havde i maj måned med håndfæstningen.

Henry Christensen: Ja, om håndfæstningen kunne der jo siges meget. Det afgørende i den situation var, som det må være for enhver regering, der vil slutte et forlig, at den må medvirke til at skabe sikkerhed for, at forliget kan fastholdes i den periode, der skal til for at gennemføre det.

Men det var ikke så meget det, jeg ville sige. De finanspolitiske betragtninger synes jeg nok er af betydning under denne debat. Jeg forstod i foråret finansministeren derhen, at det, efter at man dengang havde gennemført den fornødne finanspolitiske stramning, var hans tanke, at så kunne, skulle og burde der for en periode være et skattestop, og jeg har forstået på finansministerens udtalelser under valgkampen, at det fortsat var hans opfattelse, at man måtte vedstå dette, og at vi altså ikke skulle stå over for yderligere skatter eller skattestigninger ud over de stigninger, der ligger i, at afgifterne og indkomstskatterne måske automatisk giver mere. Det mener jeg også bør være udgangspunktet, og så mener jeg, at man må stille krav om, at udgifterne nu forsøges afpasset herefter, og at isolerede forslag om skattelettelse ikke hører hjemme i denne forbindelse.

Vi har jo ikke afvist at diskutere, men ønsket at medvirke til en ændring af lønmodtagerfradraget, men i sammenhæng med en skattereform, og hvis finansministeren vil forhandle med et stort flertal i folketinget, bør han indrette sig på, at det sker i den fornødne sammenhæng. Derfor er det ikke særlig beroligende, hvad finansministeren siger her, hvor han taler om, at nu kan man jo få flere penge igennem mer-værdiafgiften og igennem ophævelse af skattefradragetsreglen. Jeg har jo her erkendt i dag, at indkomstskatten i Danmark

[Henry Christensen.]

er lavere end i en række andre lande. Det er ikke noget, jeg behøver at erkende, det ved finansministeren lige så vel som jeg, det er en kendsgerning ... (*Finansministeren* [Henry Grünbaum]: Det har jeg vidst længe!). Ja, jeg siger, at det har vi bl. a. haft i kraft af, at vi har haft skattefradragsreglen.

Vi i venstre er tilhængere af, at en moderne skattepolitik skal have det sigte ikke at forøge indkomstbeskatningen, men mindske den. Jeg skal ikke begynde at begrunde det nærmere, men det er vort sigte, og derfor er det naturligvis langt fra beroligende, men det modsatte, når finansministeren nu tænker på igennem ophævelse af skattefradragsreglen at få flere penge i statskassen. Her er vi ved en væsentlig ting, og derfor er diskussionen om skattefradragsreglen ikke sådan noget, man bare kan feje til side, medmindre man vil majorisere et stort mindretal. Jeg synes stadig, at finansministeren, hvis han ønsker at få en realitetsbehandling af forslaget om ophævelse af skattefradragsreglen, skylder folketinget i tinget at fremsætte forslag om, hvilken anden regel regeringen så vil gå ind for, hvilken anden garanti regeringen så vil foreslå for indkomstkattens højde. Det bør være udgangspunktet, hvis regeringen vil have en forhandling med os andre.

Hvad angår selve kildeskkattediskussionen, forstod jeg finansministeren derhen, at han mente, man har måttet foreslå den foreliggende opkrævningsmetode, fordi det er den, der findes i andre lande, men at han vil være parat til at diskutere dette, at han står åben over for en drøftelse. Her vil jeg egentlig gerne sige tak til finansministeren, for det opfatter jeg som et tilsagn.

Jeg rejste i det indlæg, jeg havde før, en tanke til overvejelse, som bygger på, at ligningsarbejdet bør udføres på forhånd af ligningsmyndighederne, således at den enkelte af skattebilletten kan se, hvad han overhovedet skal betale af løbende indtægt. Det giver visse muligheder, og jeg ville egentlig gerne bede om et yderligere tilsagn fra finansministeren om, at han skaber mulighed for, at den tekniske assistance, der vil være nødvendig, hvis vi skal udarbejde nogle af vore overvejelser mere konkret og få dem sagkyndigt vurderet, bliver stillet til rådighed fra finansministeriet; jeg tror,

det er en forudsætning for, at man på et sådant område er i stand til at nå til noget afgørende.

Jeg er også tilhænger af, at man bevarer selvangivelsen. Jeg tror oven i købet, det i stigende grad bliver nødvendigt — af den grund, at et stigende antal borgere henter indtægter flere forskellige steder fra. Jeg tror lige så godt, man fra starten kan se i øjnene, at det er fornuftigt både for samfundet og for borgeren at bevare selvangivelsen, men naturligvis må man gøre dens udfyldning og skattesystemet så enkelt som muligt.

Jeg er i forbindelse med problemet omkring renteudgifterne tilfreds med finansministerens erkendelse af, at det forholder sig sådan, som jeg sagde. Jeg forstår, at finansministeren på et sådant område er åben, at han godt vil forhandle frem til andre veje. Jeg mener, man bør nå frem til, at borgerne naturligvis bør være stillet ens over for renteudgifter, der tjener samme formål; det er simpelt hen nødvendigt at nå frem til det.

Ninn-Hansen: Efter de udtalelser, der er fremsat både af finansministeren og af de fleste ordførere, står det jo klart, at der ingen vej er frem i en skattereform med fradragsretten. Det konstaterer vi med beklagelse, men det kan altså konstateres, og det er vel også rigtigt at gøre det. Jeg så, der fra visse sider blev rejst tvivl om, hvorvidt denne konstatering var rigtig, da min gruppes formand, hr. Poul Sørensen, sagde, at hvis vi ville give en garanti til borgerne mod for stor en skatteudskrivning, kunne det ikke ske ved hjælp af fradragsretten. Denne tvivl er altså fjernet. Det ligger fast, at hvis vi her i tinget — med det flertal, der er — alligevel vil opnå at få gennemført en garanti imod for høj en skatteudskrivning, må det ske på anden måde.

Jeg vil gerne takke finansministeren for det tilsagn, han har givet om, at vi får et loft, og jeg forstod også, at finansministeren erklærede sig som tilhænger af en fast skala. Finansministeren føjede til, at den eneste garanti, vi har, ellers er, hvad folketinget fastsætter. Men der er nu forskel på, om man helt overlader det til folketingets årlige fastsættelse eller man har fæstnet det på forhånd i forbindelse med en aftale om den skattereform, vi skal have.

[Ninn-Hansen.]

Der ligger noget fast, som det er svært at ændre, og også noget — og det er vel meningen stadig væk med kildeskatten — der giver bedre muligheder for at kunne disponere. Hvis vi her lægger loftet fast og har en skala, der også er fast, så ved folk, hvordan de kan disponere, og det var jo det, vi skulle arbejde os hen til i forbindelse med et forenklet skattesystem.

Jeg synes derimod ikke, finansministeren svarede tilstrækkelig klart med hensyn til, hvad der skal ske i mellemtiden. Det er vor opfattelse, at fradragsretten må bevares, indtil vi får gennemført en anden ordning, men det gav finansministeren ikke noget tilsagn om. Finansministeren sagde heller ikke det modsatte. Det er igen et spørgsmål om, hvorvidt folk skal have mulighed for at disponere efter de love, vi fastlægger, og de bestemmelser, vi har. Jeg synes, det er nødvendigt, at finansministeren ganske klart siger, hvordan han mener man vil forholde sig i den tid. Finansministeren sagde, han ikke kunne sige, hvordan det ville blive, det ville afhænge af overgangsreglerne. Men finansministeren kan i hvert fald sige én ting, nemlig hvordan han mener det skal være, og så kan finansministeren jo se, om han får tilslutning til det synspunkt, han kommer med. Det vil han i hvert fald få fra vor side, hvis finansministeren bevarer fradragsretten indtil det tidspunkt, da vi kan få fastsat det loft, jeg talte om før.

Finansministeren gjorde også nogle bemærkninger om hustrufradraget. Det har forbindelse med, hvornår vi kan regne med at denne reform bliver gennemført. Finansministeren har, så vidt jeg ved, andetsteds sagt den 1. januar 1969 for kildeskatten. Men er det ikke tvivlsomt, om man kan nå at gennemføre det hele? Jeg mener at kunne huske fra de udvalgsforhandlinger, der var sidste år — og i øvrigt også efter de bemærkninger, finansministeren fremsatte nu — at det kan være svært at nå det så hurtigt. Vi ser gerne reformen gennemført så hurtigt, som det kan gøres, når vi skal gøre et sagligt arbejde, men jeg synes bare, det har interesse at få finansministerens helt klare bedømmelse, for der er mange, der venter at høre, hvad finansministeren siger om det. Bliver det

1. januar 1969 eller 1. januar 1970, at kildeskatten kan gennemføres? Jeg regner med, at en ordning her i tinget skulle kunne blive færdig i løbet af foråret. Hvad kan finansministeren svare til dette?

Men hvad nu hustrufradraget angår: hvis vi først får en kildeskat i 1970, bliver der altså et tidsrum, hvor vi får en overbeskatning af hustruindtægter, og finansministeren indrømmer jo selv, at hustrufradraget er for lavt. Når jeg tænker på, hvilket behov der er for kvindelig arbejdskraft, ikke mindst i vore sociale institutioner, synes jeg ikke, det kan være tilfredsstillende, hvis vi skal fortsætte med en ordning, hvorunder disse kvinder holder sig tilbage fra arbejdsmarkedet, fordi de bliver ramt af progressionen, og det drejer sig jo ikke blot om indkomster, der er høje for begges vedkommende, det drejer sig også om en faglært arbejder, hvis hustru arbejder ude; også han har interesse i at få forhøjet hustrufradraget. Når man ændrer lønmodtagerfradraget, er der også grund til at ændre hustrufradraget, der blev fastsat i 1946 — altså en fastsættelse, der er 20 år gammel. Vi håber fortsat, at finansministeren vil muliggøre, at man i denne overgangsperiode undgår den høje beskatning af hustruindtægter. Vi så også gerne, at det kom til at gælde den medhjælpende hustru; vi er klar over, at det ikke kan gennemføres i dette år, men vi håber, at finansministeren vil være positiv over for en drøftelse.

Med hensyn til det videre arbejde skal jeg blot sige: jeg tror, der er en sammenhæng imellem spørgsmålet om at finde frem til en mere moderne administration, end en opkrævning gennem den enkelte arbejdsgiver er udtryk for, og så dette at få en definitiv ordning. Finansministeren sagde, at han ikke syntes, det engelske system var det rigtige. Det vil jeg heller ikke sige det er; men jeg sagde, at i England har man fået en definitiv kildeskat, og mange, jeg tror de allerfleste, vil være interesseret i, hvis de på den måde kan få gjort op med skattevæsenet, så der ikke bliver nogen efterbeskatning. Jeg tror, man kan finde frem til det, hvis man ikke hænger sig fast i, at det er arbejdsgiverne, der skal administrere ordningen, hvis man udnytter de moderne dataanlæg og også gerne fører

[Ninn-Hansen.]

bankerne og sparekasserne ind i billedet. Jeg tror, at vi ved at sammenknytte disse to ting kunne få en mere enkel ordning og en ordning, der er mere tilfredsstillende, fordi man kan blive færdig med skatten i første omgang i stedet for at risikere en efterbeskatning.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Det er rigtigt, at jeg har sagt noget om et skattestop, men det var jo for indeværende år, og det tror jeg da også jeg kan holde. Det var jo i forbindelse med det forlig, der blev indgået mellem venstre, de radikale og socialdemokratiet om at klare de økonomiske problemer, vi havde i foråret — og jeg vil gerne gentage, at jeg var meget glad for, at venstre gik med i dette forlig — at jeg sagde, at så kom der ikke flere buketter i indeværende finansår. Det har jeg jo også holdt indtil nu i hvert fald, og med det træk, der har været på reserverne, og som hr. Henry Christensen kender, tror jeg, jeg kan sige, at det kan vi også holde i resten af finansåret. Derimod har jeg ikke sagt, at vi fremover for al evighed skulle kunne have et skattestop; sådan forestiller jeg mig det da ikke.

Vi har fremsat et finanslovsforslag, som bygger på, at udgifterne i dette forslag er dækket af de indtægter, der automatisk vil komme med de skatter, vi har. Men det er jo udtrykkeligt præciseret, at hvis der kommer yderligere udgifter, må der skaffes dækning. Dette gælder f. eks. merindtægtsfradraget. Det blev jo sagt fra min side allerede ved vedtagelsen her i folketinget, at det var en udtrykkelig betingelse for regeringens medvirken til at vedtage denne udtalelse, eller hvad det nu var, denne erklæring om, at vi skulle gøre noget ved beskatningen af merindtægterne, at hvis det gav et provenutab — og det ved vi jo det giver — måtte der også skaffes dækning herfor. Det gælder også alle de andre ting. Andet har jeg altså ikke sagt hidtil, og andet vil jeg heller ikke sige fremover, end at hvis folketinget vedtager ting, som koster flere penge, må man også skaffe dækning herfor; det er helt naturligt.

Jeg er altså enig, 100 pct. enig, i den linje, som hr. Henry Christensen giver udtryk

for: at der skal være denne sammenhæng mellem de ændringer og forbedringer, vi foreslår, og så den samlede skattereform, og det er derfor, jeg mener, at der ikke er noget betænkeligt ved at sætte lønmodtagerfradraget op nu; i hvert fald set fra vor side, fra regeringens side, ligger det helt på linje med det, der alligevel skal gennemføres, og da vi regner med — men det er måske for optimistisk — i løbet af foråret at kunne gennemføre denne skattereform, også omfattende indtægtskattereformen, mener jeg ikke, der er noget forgjort ved at foretage denne ændring i ligningsloven, for ellers kan lønmodtagerfradragets forhøjelse jo ikke træde i kraft til den tid.

En anden ting, man skal være opmærksom på ved drøftelsen af disse ting — det gælder også hustrufradraget — er, at det, der må ske i første omgang — hvis det nu går sådan, som jeg forestiller mig med hensyn til gennemførelse af en merværdiafgift — er, at der må gives kompensation for det tryk, som merværdiafgiften vil lægge på de lavere indkomster. Det er alle partier jo enige om. Jeg vil ikke på regeringens vegne tage patent på, at vi i særlig grad skulle ønske eller ville kræve kompensation — det har jeg også givet udtryk for før. Jeg tror, at der er enighed mellem de partier, som har forhandlet igennem disse 2 år, om, at der skal gives kompensation til de lavere indkomster, når vi gennemfører merværdiafgiften. Det er en af grundene til, at jeg tror, man skal være lidt tilbageholdende i øjeblikket, inden man begynder at dele ud af de penge, der kan blive til rådighed ved en eventuel gennemførelse af merværdiafgiften.

Så kan man sige, at det gælder da også lønmodtagerfradraget. Ja, det gør det, men lønmodtagerfradraget er mere generelt end hustrufradraget og kan derved indgå i afvejelsen af den kompensation, der skal gives de forskellige indkomster. Men det afgørende er dette: hvis man vil gennemføre en selvstændig beskatning af hustruindkomsten om 2 år, kan det sagligt set ikke være rimeligt at gennemføre en forhøjelse af hustrufradraget på indeværende tidspunkt. Men når jeg er betænkelig ved at foretage en væsentlig forhøjelse af hustrufradraget, er det altså både af finanspolitiske grunde og af den grund, som hr. Henry

[Finansministeren.]

Christensen var inde på: sammenhængen i skattereformen, og så endelig det, at det er usagligt af hensyn til den senere gennemførelse af en selvstændig beskatning af hustruindkomsten.

Hvad angår skattekortet, så har jeg altså ikke givet noget tilsagn. Jeg har sagt, at vi vil være åbne over for en drøftelse, men jeg tror ikke på, at man for det enkelte skattekort kan have udarbejdet en hel skattetabel over, hvad de enkelte skal af med. Jeg tror, at det system, vi selv har foreslået på det punkt, er det rigtige.

Med hensyn til teknisk assistance har det jo altid været sådan, at vi i videst muligt omfang har stillet embedsmænd til rådighed. På den anden side ved vi jo også, hvilket uhyre stort pres der ligger på de embedsmænd, som har med dette arbejde at gøre. Derfor vil jeg sige, at man jo lige så godt kan stille spørgsmålene i udvalget, som skal behandle disse ting, og så få dem behandlet på sædvanlig vis.

Hr. Ninn-Hansen var glad over, at jeg havde erkæret mig for en fast skala. Det har jeg nu ikke. Jeg har sagt nogle venlige ord om det radikale forslag med den faste skala — der synes at ligge en god idé i det — men det er jo ikke det samme som, at jeg har sagt, at så skal det være sådan. Men jeg forstod ikke rigtig, hr. Ninn-Hansen, som gav udtryk for, at han ville have både en fast skala og et loft, der lå fast. Det er jo ligesom den bekendte mand, der både går med seler og livrem. (*Ninn-Hansen*: Det kan også være fornuftigt!). Det kan være nødvendigt måske, men jeg har da forstået det radikale forslag sådan, at hvis man gennemfører denne faste skala, skal man ikke samtidig have et loft. Jeg kan nemlig ikke se, hvordan man skulle kunne gøre det; det er jo helt ulogisk.

Hvis man har en fast skala, hvor man har lagt procenterne i et vist forhold til hinanden — jeg skal ikke nævne tal, men man har simpelt hen en kurve, hvor forholdet mellem de forskellige procenter er fastlagt — så er det altså tanken, at man skal kunne rykke på hele skalaen, men så kan man jo ikke samtidig have et fast loft. Hvordan skulle man kunne have det? Man

kan da ikke rykke hele skalaen, når man ikke kan rykke loftet, det kan jeg altså ikke rigtig se. Men selvfølgelig kan man lægge et loft, der er så langt oven over skalaen, at man regner med, at der er sikkerhed i de første 10 år i hvert fald. Jeg ved ikke, om det er noget i den retning, man forestiller sig. Altså enten kan man have en fast skala, som man har foreslået fra radikal side, eller også kan man have en eller anden procent, som man siger beskatningen ikke må gå over; jeg kan ikke rigtig se mulighederne for en kombination.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Ja, det er jo meget godt med, at man kan stille spørgsmål i udvalget, men somme tider varer det jo meget længe, inden der er tid til at svare os. Jeg vil for resten erindre om, at det konservative folkeparti endnu ikke har fået svar på sin anmodning om beregninger af sit skatteforslag; vi har i hvert fald ikke fået det i udvalget. (*Finansministeren* [Henry Grünbaum]: Det skulle man heller ikke have!). Jo, anmodningen blev fremsat i udvalget for snart halvandet år siden; men er svaret kommet, er det udmærket. Spørgsmålet blev stillet i udvalget, for øvrigt af et socialdemokratisk medlem, der var meget interesseret; han hed Holger Eriksen — det betyder måske ikke så meget mere.

Men det var ikke så meget den side af sagen, jeg ville ind på, som det var spørgsmålet om selve sammenhængen i skattepolitikken. Nu regner finansministeren trygt med, at han kan få gennemført en skattereform i løbet af foråret, og så er det, jeg gerne vil give det råd til finansministeren: hvis han vil være ansvarlig og omhyggelig, så gør han ikke regning uden vært. Han må regne med, at skal der gennemføres en skattereform med andre partier, må et hvilket som helst andet anstændigt og ansvarligt parti naturligvis forlange, at de er enige om den samlede skattereform; sådan vil det også være for venstres vedkommende.

Finansministeren regner med at skulle have pengene fra merværdiafgiften, forstår jeg. Han kan ikke i dag med nogen sikkerhed regne med tilslutning fra noget andet parti til merværdiafgiften, før man er blevet enig om den øvrige skattereform. Det er på

[Henry Christensen.]

det grundlag, jeg siger til finansministeren, at det er letsindigt og ikke ansvarligt at regne med skattelettelser for penge, som han på nuværende tidspunkt ikke har; det burde han afstå fra.

Hvad angår spørgsmålet om skatternes størrelse, tror jeg nu ikke, det var det indtryk, finansministeren gav i foråret, at det bare var et skattestop for indeværende år, der var tale om. Det var ikke det indtryk, han efterlod sig. Men hvad der er mere afgørende: mit indtryk er, at når både finansministeren og andre socialdemokrater blev spurgt under valgkampen, om de mente det fornødent med yderligere skatter i det kommende år, så var deres svar til vælgerne — men det var selvfølgelig også i en valg-situation — at det mente de ikke. Så må man naturligvis sørge for at føre en økonomisk politik og også en udgiftspolitik, der ikke gør nye skatter nødvendige; så må man sørge for at fastholde sammenhængen. Vi er altså øjensynlig allerede ved at være i en anden situation, i hvert fald i den situation, at man begynder at lave skattelettelser, som man ikke har penge til. Det er det, jeg kritiserer; det er her, jeg beder finansministeren om at sørge for, at der bliver sammenhæng i tingene.

Finansministeren (Henry Grünbaum):

Hvis man laver skattelettelser, kan jeg ikke se, at det samtidig kan siges, at man laver skatteforhøjelser. Hvis skatteforhøjelsen går til dækning af skattelettelsen, er der jo ikke nogen samlet forhøjelse i skatten, og så holder løftet jo stadig væk om, at der ikke kom nogen skatteforhøjelse; det er vist meget logisk.

Det, jeg talte om, det var nye love ... (*Afbrydelse*) ... Ja, jeg kunne nævne mange ting. Øget støtte til landbruget kunne jo nævnes som en af dem. Der er forskellige ting, der ligger og lurser i vandkorpen, og som man måske vil gennemføre i folketinget i denne samling, og som kan koste penge. Hvis man gør det, må man vel også skaffe pengene. Det synes jeg må være ansvarlig finanspolitik, og det håber jeg også hr. Henry Christensen og hans parti vil være med til.

Men ellers er jeg som sagt stadig væk enig i hovedsynspunktet. Jeg kan godt se,

at med lønmodtagerfradraget tager man lidt på forskud i forventning om at få gennemført noget, og det kan være lidt risikabelt; det kan det. Nu har vi jo haft forslaget fremme to gange før, og i sidste samling måtte jeg trække det tilbage, fordi vi ikke kunne skaffe pengene; da vidste vi, at vi ikke kunne skaffe pengene til det. Denne gang mener vi, der er en rimelig chance for, at vi kan skaffe pengene, og vi mener ikke, det er rimeligt tredje gang at holde dette forslag tilbage; det er altså begge de hensyn, der er gået ind i overvejelserne. Må jeg så endelig sige med hensyn til det materiale, de konservative bad om i sin tid, at det, som hr. Henry Christensen siger her, beror på en misforståelse. Fra konservativ side bad man udtrykkelig om uden for ministerens område at få stillet embedsmænd til rådighed, for så vidt privat, for det konservative folkeparti; jeg måtte ikke engang deltage i det møde, hvor man planlagde, hvorledes arbejdet skulle tilrettelægges; det ønskede man ikke. Det var noget, der blev aftalt; der er ikke noget forkert i det; det blev aftalt, at sådan skulle det være. Det var et stykke arbejde, som vi stillede nogle embedsmænd til rådighed for, og det arbejde, har jeg forstået, er også blevet udført, og jeg har ikke hørt nogen klage fra konservativ side.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Ja, det sidste skal jeg så ikke sige mere om; det kan være, jeg har misforstået det. Jeg har haft det indtryk og den forventning, at der var visse oplysninger, som vi skulle have i udvalget, og som vi i hvert fald ikke har fået.

Hvad angår det andet, er det, jeg kritiserer, ikke, at man gennemfører en forhøjelse af lønmodtagerfradraget, hvis man har penge til det, men at man gør det, så længe man ikke har penge til det.

Finansministeren havde nogle indvendinger til mig før om hustrufradraget. Vi vil gerne have en løsning af sambeskatningen, men også det må ske i en sammenhæng. Det var ikke mig, der førte spørgsmålet frem; jeg havde tværtimod anlagt det samme synspunkt over for hustrufradraget som over for lønmodtagerfradraget.

Jeg synes, det er en dårlig politik; jeg

[Henry Christensen.]

synes, det er en dårlig og uansvarlig finanspolitik at gennemføre skattelettelser med penge, som man ikke har, og før man ved med rimelig sikkerhed, at man får de pågældende penge. Det er det, jeg kritiserer finansministeren for. I en sammenhæng vil vi gerne være med til at gennemføre et forbedret lønmodtagerfradrag, men ikke før der er penge til det.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg er stadig væk enig i hovedsynspunktet, men det ligger jo sådan, at ligningsloven skal igennem nu, udskrivningsloven senere. Der er også noget i selve teknikken, der gør, at man i visse situationer, når man i øvrigt vil have, at et eller andet skal ændres i ligningsloven, så må gøre det under behandlingen af ligningsloven og så lade det træde i kraft senere, således som vi vil gøre på nuværende tidspunkt, idet vi regner med, at vi så i løbet af foråret i folketinget kan klare resten af problemet. Det er noget, der hænger sammen med den tidstabel, der ligger for de forskellige lovforslags fremsættelse og gennemførelse.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Så skal jeg bare konstatere, at finansministeren har givet sig ud på dette, at han sælger skindet, før bjørnen er skudt. Det er en letsindig politik for en finansminister.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de 2 lovforslag henvises til et udvalg på 21 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse,

forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Forhøjelse af underholdshjælp, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag),

forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Bortfald af børnetillæg),

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Bortfald af børnetillæg),

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Bortfald af børnetillæg m. v.).

og

forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Ophævelse af regler om barseldagpenge).

Valgt blev: *Astrid Skjoldbo, Albertsen, Evald Kristensen, Waldemar Laursen, Niels Mørk, Viola Nørlov, Egil Schytt, P. E. Eriksen, Søren Andersen, Evan Jensen, Eva Rée, Asger Jensen, Clara Munck, Vestergaard Poulsen, Gunhild Due, Hanne Reintoft og Grethe Philip.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov for Færøerne om invalidepension m. v.,

forslag til lov for Færøerne om folkepension, forslag til lov for Færøerne om offentlig forsorg

og

forslag til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.

Valgt blev: *Niels Mørk, Albertsen, Evald Kristensen, A. W. Larsen, Waldemar Laursen, Viola Nørlov, Astrid Skjoldbo, Søren Andersen, P. E. Eriksen, Evan Jensen, Eva Rée, Hindkjær Pedersen, Clara Munck, Gerda Møller, Bjørn Larsen, Vivike og Rigmor Christensen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Om pensionstillæg m. v.),

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Om pensionstillæg m. v.)

og

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pensions-tillæg m. v.).

Valgt blev: Niels Mørk, Albertsen, Bladt, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Eigil Schytt, Astrid Skjoldbo, Søren Andersen, P. E. Eriksen, Evan Jensen, Eva Réé, Asger Jensen, Clara Munck, Vestergaard Poulsen, Chr. Madsen, Kampp og Grethe Philip.

Første næstformand (From): Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i toldloven har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Indfødsretsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Niels Ravn har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige, at det igangværende byggeri af motorvej fra den nye Lille-Bæltsbro til et punkt nord for Kolding udvides til at omfatte den del af den kommende østjyske motorvej, der skal passere vest om Kolding?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid efter spørgetiden onsdag den 14. december.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 14. december, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om husholdningsskoler og husholdningsseminarier m. m.

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til anerkendte private seminarier.

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning af Køge Bugt-området.

6) Første behandling af:

Forslag til lov om anlæg og drift af tunnelbaner i Københavns, Frederiksberg og Tårnby kommuner.

7) Første behandling af:

Forslag til lov om leje.

8) Første behandling af:

Forslag til lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

9) Første behandling af:

Forslag til lov om boligsikring.

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri. (Om det almennyttige byggeri og dettes landsbyggefond).

11) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

12) Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om revision af den kommunale inddeling og forslag til lov om kommunernes styrelse.

[Første næstformand.]

- 13) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl.

- 14) Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat)

og
forslag til lov om kommunal indkomstskat.

- 15) Valg af 1 medlem til landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg (i stedet for Camma Larsen-Ledet).

- 16) Valg af 3 medlemmer til Nationalbankens repræsentantskab (i stedet for Carl Petersen, Svend Horn og Axel Sørensen).

Mødet hævet kl. 16²⁰.

8. møde.

Onsdag den 14. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårds dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten og forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelser af 21. oktober og 6. december d. å. anmoder ministeren for kulturelle anliggender om, at der til fredningsanknævnet for Jyllands amter må blive udpeget en stedfortræder for civilingeniør

Claudi Westh, der af habilitetsgrunde har anmodet om fritagelse for at deltage i behandlingen af en foreliggende sag.

I skrivelse af 13. december 1966 anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der i hans sted må blive valgt et nyt medlem til for tiden indtil 1. april 1970 at indtræde i det i § 2, stk. 4, i lovebekendtgørelse nr. 305 af 26. august 1966 om omnibus- og fragtmandskørsel med motorkøretøjer omhandlede landsnævsn.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole.

Ved lov nr. 201 af 4. juni 1965 blev der med henblik på etablering af kursusvirksomhed i provinsen tilvejebragt hjemmel for oprettelse af afdelinger af Danmarks lærerhøjskole i Odense, Ålborg og Århus.

Baggrunden for oprettelse af disse lærerhøjskoleafdelinger var et ønske om at skabe en organisationsform, der på den ene side — ved afdelingernes geografiske placering — kunne forbedre muligheden for videreuddannelse af folkeskolens lærere over hele landet inden for rammerne af lærerhøjskolens kursusvirksomhed, og som på den anden side kunne give det lokale initiativ bedre lejlighed til at udfolde sig.

I det oprindeligt fremsatte forslag til loven var det anført, at der skulle oprettes indtil 8 afdelinger, hvoraf de 3 første skulle placeres i henholdsvis Odense, Ålborg og Århus, medens placeringen af de øvrige nøje skulle overvejes, bl. a. i planlægningsrådet for de højere uddannelser.

Efter at lovforslaget havde været underkastet udvalgsbehandling i folketinget, begrænsedes lovforslaget til de tre afdelinger i Odense, Ålborg og Århus, idet det samtidig bestemtes, at loven skulle forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1966-67 med henblik på en samlet stillingtagen til placering af de øvrige afdelinger.

Loven trådte i kraft den 1. juli 1965, men etableringen af afdelingerne måtte afvente oprettelse af 3 stillinger som ledere af afdelingerne. Forhandlingerne om disse afdelingsinspektørstillinger kunne først afsluttes